

Tractatus de morbo hernioso congenito singulari et complicato feliciter curato / [Johann Friedrich Meckel].

Contributors

Meckel, Johann Friedrich, 1724-1774.

Publication/Creation

Berolini : F. Nicolai, 1772.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/t6qkvnx>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

3
JOANNIS FRIDERICI MECKEL

TRACTATUS

D E

MORBO HERNIOSO CONGENITO

SINGULARI & COMPLICATO

FELICITER CURATO.

BEROLINI,

Prostat apud FRIDERICUM NICOLAI,
MDCCLXXII.

ALFRED HENRI MEYER

TRACTATUS

D. F.

ORBO HERNIOSO

CONGENITO

STIMULI & COMPLICATO

TRACTATUS CURATO

BEROLIN

ALFRED HENRI MEYER

MEYER

V I R O
LITERIS DOCTRINAQUE
PRAESTANTISSIMO
JOANNI GEORGIO
ZIMMERMANNO

ARCHIATRO REGIO BRITANNICO
PRIMARIO

LONGE CELEBERRIMO

MEDICO SAPIENTI, ERUDITO AC FELICI
ACADEMIAE REGIAE SCIENTIARUM BEROLINENSIS
AC SOCIETATIS REGIAE GÖTTINGENSIS
MEMBRO

DIGNISSIMO

PAGELLAS HASCE, MORBI GRAVIS-
SIMI IN ILLO IPSO DEO ADIUVANTE FELICIS-
SIME CURATI DESCRIPTIONEM FIDELIEM
CONTINENTES

CUM VOTO OMNIGENAE PROSPERITATIS
AC SANITATIS LONGAEVAE
SACRAS VULT ATQUE DEDICAT

JOANNES FRIDERICUS MECKEL.

V I R O

LIBERIS DOCTRINAE
PRAESTANTISSIMO

JOANNI GEORGIO

ZIMMERMANN

RECHTSGELERTEM
HERRN

LONGE GELIBERTEM

EDICTO SANCTISSIMO

CAUSAE HUIUS RECENTISSIMAE

AC SOCIETATIS REGIAE

MEMOR

DIGNISSIMO

ACQUIESCENTI

IN HIS REBUS DIGNISSIMIS

SIVE CURATIS

CONTINENTIS

IMMOTO OMNINO

AC SANITATIS

ACRIS VULT

JOHANNES FRIDERICUS MEYER

Dulcissime Amice!

Multa nobis in vita communia fuerunt, & grata & ingrata. Eodem, quod gratissimi & laetissimi recordamur, & nepotes nostri gaudebunt, Praeceptore Illustri ac Venerando nobis HALLERO vſi ſumus. Eadem nos Muſarum ſedes Laurea Apollinea coronavit. Idem nobis, & id iucundum equidem ac vtile in Helvetico itinere

*

con-

confortium. Idem Studiorum amor.
Idem fortunae alternans favor & ad-
versitas nobis fuit. Eadem invi-
dioforum persecutio nos interdum
prostravit; ast eadem nos etiam in
adversis sacra ancora, **DEUS** &
bona conscientia sustinuit, itidem-
que nos supra invidiam Virorum
Dignissimorum benevolentia ac ami-
citia posuit.

Quidni ergo nobis non id sit
commune vinculum, in adversis
rebus atque calamitatibus in nos
invicem solatium & auxilium?
Quam dulcé! me in his Tuis in-
fervire

fervire potuisse commodis, atque
cum familia mea, Te mecum per-
amante, pro viribus nostris Tibi
profuisse. Accipias bono, & ani-
mo, quem DEUS Tibi dedit, ami-
co, debilem quamvis, sinceram ta-
men amicitiam nostram. Nostra
nunc reliquisti tuguria, privamur,
proh dolor, Tuo nobis tam caro
amicoque consortio, Tuis collo-
quiis! — — —

Fruere ergo absens sanitate Tua,
nunc iterum quae DEI est gratia
perfecta, ad Nestoreos vsque annos,
in Tuam ipsius felicitatem, aliorum

vero commoda ac vitae fanitatis-
que conservationem. Sed me meos-
que redamare, ne defines, neque
obliviscere exosculationes amici
toto corde Tibi aeternum ad-
dictissimi

Dabam Berolini

Pridie Calendarum Martii

MDCCLXXII.

Joannis Friderici Meckel.

*Morbi herniosi, singularis ac
complicati, feliciter curati,
descriptio.*

§. 1.

Quem dolui casum Celeberrimi viri,
mihi vero aestimatissimi ac cari
amici ZIMMERMANNI, ejus nunc
fortunatum exitum, jussui ac votis Archi-
atri hujus Regii obtemperaturus, hisce
pagellis laetus referre, meum esse duxi,
ne dubitantes, aliterque antea sentientes,
morbi natura ac cura lateat; perfectam
vero curationem ac restitutionem, ut fau-
tores ac amici ejus mecum laetentur.

§. 2.

Historiam morbi daturus, ex ipsius
aegri litteris amicissimis ac sermone, mali
originem ac progressus describentibus, pau-
cissimis enumerabo verbis, quae physicum
corporis ejus statum determinant. Ani-

mi enim eximias dotes, toti litterarum orbi cognitas, integritatem vero, probitatem ac sinceritatem in amicitia ipsa, amicis suis eximie probatam, si laudibus extollere vellem, vel ipse videri possem dulcissimi amici amore ineffabili captum me verba facere; vel in elogiis ejus faciendis, laborem supra humeros meos positum me suscipere, jure accusarer, cum supra laudes iste meas longe positus sit. Uti vero id fieri plerumque solet, ita & ipsi ex animi sensilitate, affectiones ac impressiones longe fortiores ortae, corporis ipsius structuram varie mutarunt. Nervorum systema enim hinc magis irritabile redditum, id quod variae vitae discrimina ac vicissitudines, corporis vero valetudo adversa, saepius auxit. Vita dein sedentaria, utilissimorum quamvis generi humano plurimum ab Illustri Viro scriptorum mater, sanitati tamen magis adhuc noxia

noxia fuit, haemorrhoidibus quippe coecis, plurium symptomatum lernae, originem illa dedit, quibus ab anno inde 1764 aeger per vices laboravit atque varia inde incommoda sensit. Anno abhinc 1766to mense Augusto, istud, quo eodem mense hujus anni 1771, optimus Amicus noster feliciter curatus est, malum, hernia nempe, generari incepit. Occasionem dedit colica flatulenta, ad mortem aegrum quatuor horas excrucians, adeo vehemens, ut nodi tumoresque intestinorum sentiri ac tactu distingui in superficie abdominis potuerint; per annulum vero abdominis sinistri lateris intestinum exiit, in saccum herniosum congenitum ac scrotum descendens, sponte vero, post colicam cessantem, in abdomen tunc rediens. Huic malo remedium, fasciae utilis ope, tum temporis opponere, neglectum fuit. Hinc hernia omentalis principia sua sumsit, gli-

sciente nempe lubrico omento in faccum herniosum congenitum, unde tumor, tractum funiculi spermatici in sinistro latere sequens, varicocelis suspicionem movit, ab omnibus in consilium impofterum vocatis Medicis & Chirurgis conservatam ac maritatam injustam mali ideam. Redit per vices intestini elapsus, & quidem anno 1767 mense Novembris post choleram morbum vehementissimum, per duodecim horarum spatium durantem, ita tamen, ut sponte repositio in abdomen facta sit. Ab hoc vero tempore & debilitas ventriculi & ex quacunque leviori causa indigestio & ad exitum intestini cum omento facilior dispositio remansit, quae hernia intestinalis anno 1768 mense Augusto, ut & annis 1769, 1770 & 1771, post animi afflictiones omnium maximas, uxoris nempe dilectissimae tristissimum morbum mortemque, cum summo cruciatu vitae-

vitaeque periculo inter eundem rediit, ab ipso quidem aegro mox reposita, ita tamen, ut omentum cum nodulo steatomatoso extra annulum in sacco remanserit, cujus tamen integram in abdomen reductionem, mense Decembris anni 1769 prima tunc vice cum felici successu expertus fuit. Bursali fascia ad hoc usque tempus aeger ad sustentandum malum, usus fuerat: reposito autem nunc integro herniae tumore, fasciis hernialibus malo obviam ire, nunc demum tentavit, optimis quibusvis ejusmodi generis adminiculis in usum vocatis. Sed, incassum, proh dolor, omnis jam labor hicce fuit. Excruciabat aegrum in ipso malo hernioso singularis & acutus valde dolor. Filamentum nempe in parte postica sacci herniosi, digito externe circa scrotum faccumque herniosum appresso, aderat, insuperabilis doloris causa. Hoc filamen-

tum tum expulso in faccum herniosum omento cum summo aegri cruciata, & ad lipothymiam usque post aliqualem compressionem excedente irritatione, tangi poterat; tum id imprimis filamentum, reposito omento, in faccum herniosum delapso, causa impediens & insuperabilis fuit, quod nulla fascia hernialis, applicata annulo ab aegro ferri potuerit. Reposito enim tumore, & fascia ejusmodi applicata, post compressionem aliquot minutorum primorum horae temporis, aeger dolorem, testiculi quasi compressi in abdomen redeuntem sensit, ex hoc dolore, brevissimo tempore aucto, anxietas, debilitas, sensuum alienatio, ac lipothymia, cum pallore faciei, pulsus imminutione, ac ultimo ejusdem defectu, sudoreque frigido, obortae sunt, quae itaque dira sympomata aegrum & reliquos in consilium vocatos, ab applicatione fasciae

sciae hujus desistere coëgerunt. Junxerat sese huic malo ex hernia orto, idemque immensum auxit, dolorifica sensatio in testiculo dextro mense Februarii anni 1769 incipiens. Testiculus hicce volumine multum sinistro auctior evaserat. Ex hoc tempore testiculus hic dexter quovis fere die spasmodice sursum versus annulum abdominis retrahebatur, cum dolore in ipso testiculo immaniter saeviente, atque in femur, tibiam ad pedem usque dextrum, sursum vero in brachium hujus lateris sese cum debilitate summa pedis extendente. Spasmo & tractione hac testiculi cessante, dolor disparuit, sed brevi rediit, ad perfectam usque curationem misere aegrum discrucians. Interdum, in latere dextro dolore hoc existente, is in sinistro herniae debilior redditus fuit, & vice versa in sinistrum latus rediit. Lecto horizontaliter aegro incumbente, dolor per ali-

quod tempus cessavit, rediens dum in erectum situm sese restituerat. Tristissima ergo haec sensatio dolorum, aegrum per plures annos infelicissimum reddidit, cum inter negotia idem doloris acutissimus & vix tolerabilis sensus aegrum miserrime excruciaret, ac tum ingressum, tum inter scribendum corporis incurvationem, tum erectum in statione in pedes situm, tum in rheda vectionem, impossibilem redderet, a negotiis suis, scriptione nempe ac studiis plurimum temporis desistere aeger involuntarie coactus fuerit, & aegre hinc vitae hujus aerumnosae dies, immo vix sine auxilio religionis ac rationis tulerit; labores quippe nullos corporis animique absque summa molestia agens, saepiusque amicorum odia ac exprobrationes immerito sibi cumulans, alios vero artis medicinae ipsius viros in injustam, querulis suis litteris ac sermonibus

bus, opinionem ducens, hypochondriaci
 mali, diras has sensationes, imaginarias
 productiones, cum varicocele conjunctas,
 unice esse. Non sine animi insigni dolo-
 re, hujus medelae spem perditam ac ami-
 corum odia aeger noster tulit. Au^cta
 vero ex pondere & tractione contento-
 rum herniosi tumoris peritonaei tensio,
 ob compressionem vasorum haemorrhoi-
 dalium internorum ac spermaticae ve-
 nae dextrae nervorumque tensionem ac
 irritationem, dolorem in testiculo dextro
 longe acutiorem reddidit, viresque cor-
 poris animique insigniter fregit. Re-
 fluxus enim sanguinis a testiculo dextro
 per venas spermaticas difficilior, hinc in
 minimis earum ramis per testiculum dis-
 seminatis major dilatatio; ex resorptione
 vero per venas ac lymphatica vasa len-
 tiori, orta in cellulosa ipsius testiculi ma-
 jor expansio, volumen testiculi augens,

ac nervorum ejus preſſione ac tenſione
dolorem in eo enormem ſupra dictum
efficiens, ſcirrhi hujus teſticuli metum hor-
rendum intulit, adeo irradicatum ac reli-
quorum judiciis a vero aberrantibus nu-
tritum atque animo aegri infixum, vt tri-
ſtitiam, ex mali ejusmodi incurabilis idea
ortam, ad ſummum ſaepe evexerit faſti-
gium. Immo, rationes meae, a prima in-
de per litteras data morbi deſcriptione con-
ceptae, ac intuitu ipſo dein confirmatae,
longe diverſam diagnoſin cum certitudine
medelae illi promittentes, nec non ami-
ciſſimae ſaepe perſuaſiones, vix ſuffece-
runt, ad deſtruendam hanc, animum in-
grata prognofi excruciantem, mali ideam.
Internis remediis malum ſaepe fruſtra ag-
gredi tentatus, ab his etiam plane deſiit,
& non niſi lenia laxantia cum carmina-
tivis in uſum vocavit, donec & ſui ipſius
in me amore & fiducia & amici ſui in-
timi

timi celeberrimi Medici **TISSOT** confilio, meae se curae dederit.

§. 3.

Litteris amicissimis germanica lingua ad me datis, morbi descriptionem hanc, cum ardente voto mei utcunque consilii, mihi communicavit, atque ut curam ejus in me susciperem, desideravit. Flagrabat amicum integerrimum revidendi desiderio animus, mala vero haec, aegrum per tot annos crudeliter discruciantia, dolore ad intima cordis penetralia me affecerunt. Sensi quidem per momentum temporis magnae molis in cura laborem; ast amicum ex aerumnis hisce vitae, curatione omnino possibili, eripiendi animi ardor, omnem mox mihi dissipavit tam egregium laborem perficiendi metum, obstaculisque remotis, omnem lapidem ut moverem, animum incitavit. Minime itaque haesitavi, in responsione ad amicas
hasce

hæc litteras data, morbum pro hernia
omentali declarare, operationis ope cu-
ram suadere, & sanationem perfectam
mali & morbi hujus amicum excruciantis
promittere, pro administratione vero chi-
rurgicæ operationis salutarem opem illi
commendare celeberrimi nostri, pruden-
tis ac integerrimi Viri ac Chirurgi Ge-
neralis Regii SCHMUCKER, cujus
eruditionem ac dexteritatem præter Re-
gis nostri Clementissimi ipsius confiden-
tiam, innumera in aegrotos merita &
felicissime æque ac dexterrime cum judi-
cio ac optimo eventu peractæ chirurgi-
cæ operationes ac morborum curationes
maxime commendabilem reddunt; hujus
consilio, pro amicitia sua in me, & hoc
in casu usus, cumque eo de statu morbi
collocutus, modum exitumque curationis,
operationis chirurgicæ ope determinabam,
ut aeger noster fide verbis promissisque
meis

meis data, Berolinum sese contulerit, iter in rheda, in qua decumbere poterat, factis feliciter Junii elapsi mense Hannovera huc Berolinum perficiens, apud me in aedibus meis magno meo meorumque gaudio ac solatio familiariter degens, id quod precibus ac invitatione per litteras ab illo obtinueram.

§. 4.

Praefens, examinato malo, iudicium antea a me de morbi natura latum, nulla ratione a veritate rei sive morbi ipsius deflectere, tactu expertus sum. Omentum integrum fere, ast solum, & id quidem naturali habitu praeditum, unico tantum parvo pinguedinis induratae globulo, in suprema ejus prope colon transversum parte, nucis avellanae magnitudine oneratum, per annulum dilatatum in faccum herniosum & scrotum ex abdominis cavitate excidere, digitis meis sensi. Reposito
hoc

hoc omento, duobus digitis inter crura annuli cutem in abdominis cavum repellere, atque digitum in cavum ad longitudinem phalangis ultimae introducere, facillimum erat. Unicum tantum tenue illud filamentum in postico & inferiori herniae loco difficulter digitis percipiendum, & aegri ipsius directione ac indicatione inveniendum, pressione sua sensum doloris intolerabilem, testiculi compressi ad instar ad lipothymiam usque excitans, elapso in faccum omento profundius, eo reposito in abdomen magis superius locatum, lapis ille lydius erat, qui explicationem fere omnem recusabat. Nervo testiculi, quorum iter ex abdomine cum vasculis, saepe ad pollicis distantiam elongatum a funiculo spermatico ac vasis ejus reliquis observatur, dolorem hunc tribuebam, cujus pressione ad ossa pubis tendinesque musculorum tenfos, dolor

lor tum in applicatione fasciae hernialis, tum ex ipsa pressione filamenti digiti ope facta oriretur. Ast, ab hac sententia alienam, in peculiari corporis structura, hujus doloris fundatam rationem fuisse, ipsa in operatione autopfia docuit, cujus infra pluribus mentio fiet. Ipsum praeterea hunc testiculum sinistrum maxime naturalem, nec expansum, nec durum, in parte infima sacci herniosi, & elapso in saccum & reposito omento sentiebam, ea tantum cum differentia, ut elapso omento saccoque repleto, testiculus, dextrorsum in infimo sacci sine pulsus, testiculum dextrum e situ suo naturali dimoveret. Repositione dein vero omenti in abdomen facta, testiculus sursum retractus, sinistrum latus occupans, distantiae pollicis unius cum dimidio sub osse pubis positionem habuit, quam vero distantiam brevissime mutavit; cum omento, ad minimum

mum motum corporis elabente, denuo
 inferiora sacci petens. Funiculi sperma-
 tici vasa in posteriori sacci herniosi super-
 ficie ab annulo abdominis ad testiculum
 decurrentia, perfecte naturali habitu gau-
 debant, ne minima quidem, neque in
 venis varicosa distentione nec in arteriis
 praeternaturali dilatatione ullo modo per-
 ceptibili, ita ut varicocelen aut cirrocelen
 ne suspicari quidem, nedum, praesens ma-
 lum intuenti mihi aliorum hoc assertum
 pro vero assumere, examen morbi ipsum
 permiserit ^{a)}. Idem iudicium de mali
 hujus natura, post examen prudenter in-
 stitutum,

^{a)} Mirum sane, tot Medicos atque Chirurgos, in
 diagnosi morbi hujus, per tot annos, diame-
 traliter oppositam veritati sententiam sustinuisse,
 ac pro varicocele morbum sumsisse, hinc ope-
 rationis ope incurabilem uno ore praedixisse,
 ubi ne vestigium quidem varicocelis aderat.
 Ipsa ne quidem facta ac felicissime in aegro
 nostro

stitutum, supra laudatus Vir celebris
SCHMUCKER tulit.

§. 5.

In consilium vocatis aliis adhuc duobus claris in chirurgicis eximieque eruditis viris, altero Chirurgorum Generali Regio & cohortis tormentariae Chirurgo primario nomine THEDE, tum operationibus ac aegrorum curationibus innumeris, cum prudentia felicissime & in exercitu & hic Berolini & Stettini peractis, tum scripto utilissimo nuper edito celebri ac optime merito; Altero scilicet plurimum venerando & spectabili viro

nostro dignissimo peracta operationis ope cura, persuadere plures eorum adhucdum non potuit, eos tantum a vero aberrasse; sed male certe omnino aberrarunt. Quantum hic corporis structura melius cognita dijudicationi hujus morbi lumen affundere potuisset, quae nunquam illa bene instructum Medicum hallucinantem relinquit!

viro nomine PROEBISCH, Chirurgo quondam Regio Cohortis Praetoriae, cujus in chirurgicis, per totum a Prussia Berolinum usque provinciarum tractum, ex felicissimo successu multarum prudentia ac dexteritate summa ab illo perfectarum chirurgicarum operationum, ac curationum difficilium morborum, insigne meritumque dignissimi viri nomen est, posterisque ob tot benefacta sacrum apud nos manebit. Horum celeberrimorum chirurgorum consilio, quibus omnibus idem mecum de malo ipso, cum natura morbi consentiens judicium erat, fasciae hernialis applicatione frustra adhuc tentata, & ob supra dicta symptomata plane impossibili, a dignissimo aegro ipso desiderata operationis chirurgicae ope perfecta mali cura mecum decisa, ac sequenti ratione illam instituendam esse, unanimi consensu decretum fuit.

§. 6.

Aperiendum nempe scrotum supra
saccum herniosum, per totam suam lon-
gitudinem ad supremam usque annuli ab-
dominalis partem; saccum cute plane li-
berandum; funiculum spermaticum, natu-
ralem quippe, cum testiculo a sacco hoc
caute separandum; saccum ubique libe-
rum aperiendum; omentum, habitu suo
perfectum, in abdomen reponendum;
hoc facto, saccum herniosum mox sub
annulo ligatura claudendum, eaque ra-
tione & destructioni partium corporis ne-
cessariarum inutili cavendum, & proci-
dentiae herniosae, post operationem cu-
rationemque mali perfectam, obviam
eundum esse. Neque enim naturalis te-
sticuli ac funiculi spermatici habitus ejus
resectionem poscebat, quamvis difficilli-
mum, ejus separationem, operationis pun-
ctum fore, quilibet senserit; neque omen-

ti, naturalis nec adhaerentis ad faccum herniosi pondus ullo modo, tanquam caussa recrudescentis post operationem mali timendum erat, cum ipsum illud, levissima quippe pinguedine interspersa repleta membrana, facile intestinum colon ventriculumque in situ suo sequatur, sublataque laxitate annuli abdominalis, portaque hac praeternaturali firmiter occlusa, in situm suum naturalem sursum ac inter intestinorum plicas redeat. Accedit, quod ipse situs aegri, post operationem perfectam, supinus, per plures septimanas necessarius, hunc reditum omenti cum intestinis in situm naturalem adjuvet, ac pinguedinis remediorum ope ac diaeta facta dissolutio durante cura, omenti jam leve pondus plurimum adhuc imminuat.

§. 7.

His itaque rationibus, modo hoc procedendi ac methodo medendi certo, deter-

determinato, sanitatis aegri curam, ad feliciorum operationis exitum obtinendum, habui, dissolvendo nempe obstructions, liberum sanguinis per vasa circulum ubique reddendo, evacuando primas vias a saburra contenta, plethoram vero venae sectione imminuendo. Ipse vero aeger, Deo fidisque amicis suis, curationem suscipientibus confusus, ipsa sua animi constantia, plurimum felici operationis successui addidit, fortemque se ac tenacem propositi virum & ante operationem & per totum ejus decursum egit. Omnibus ad operationem necessariis rite praeparatis, dies praefixus est vigesimus quartus mensis Junii, quo, aegro ipso operationis ope perfectam medelam poscente ac tempus hoc determinante, fieri illa deberet.

§. 8.

Bono ergo cum Deo matutino tempore ejus diei, in aedibus meis, assisten-

tibus mecum supra laudatis eximiae notae viris, & viro in chirurgicis ac anatomicis exercitatissimo, nomine SCHMIDT, duobusque alumnis Regiis chirurgicis magnae spei, diligentiae, ac cognitionis nomine VOITUS & SCHAEFFER, filioque meo natu maximo diligente medicinae cultore, a viro supra laudato SCHMUCKER operatio sequenti ratione peracta fuit. Aeger ipse nulla animi debilitate nec timore perculsus, supra lectum sese conjecit, duos pedes cum dimidio altum, latum vero duos pedes, culcitra tectum, corioque obtectum. Hoc facto absque ulla adstantium necessaria manuum aut corporis aegri retentione, cutis scroti ante depilata, scalpello chirurgico per longitudinem ea ratione dissecta fuit, ut, incisione prius in medio in plicatam inter digitos cutem facta, super crenato sive fulcato specillo, inter cutem ac faccum herniosum

sum caute per cellulofam introducto, ista
 versus superiora ad annuli abdominis par-
 tem supremam, inferiora versus vero ad
 usque finem scroti infimam dilatata fue-
 rit. Aperta hac ratione in tota longitu-
 dine super faccum herniosum cute, sepa-
 ratio scroti a sacco hernioso, dissectione
 cellulofae faccum herniosum obvolvente
 & in scroti cavitatem ubique alligante,
 facta est, aegro adeo dolorifica, ut quam-
 cunque fibrillae cellulofae separatim factae
 discissionem, quamvis nec cultrum nec
 manum operatoris videre ullo modo po-
 tuerit, cum acutissimi doloris sensu, sibi
 ipsi semper praesens, per totam operatio-
 nem senserit. ^{b)} Maxime vero difficilis

B 4

haec

b) De cellulofae corporis sensibilitate multa dispu-
 tata temporibus nostris fuerunt. In animalibus
 multoties repetita experimenta, a clarissimo
 mihique amicissimo SCHOBINGERO Me-
 dicinae Doctore Züricensi celeberrimo facta,

nec

haec scroti a facco hernioso tenui, omento pleno, cellulosaë dissectionis ope caute

nec non ab Archiatro nostro ZIMMERMANNO, & inter omnes Primo Illustri ac Generoso Viro ab HALLER, eam insensilem esse, fere omnes persuaserunt. Non equidem cujusvis est, in homine certum de hac veritate reddi. Cum vero nulla certior, quam in homine experientia fieri queat, eaque omnia de perceptionibus ac sensationibus partium corporis in animalibus instituta experimenta aut confirmet aut refuter; sensationem hanc in aegro nostro dolorificam cujusvis fibrillae cellularis scroti, immo etiam ejusdem [versus annulum superius pinguedine repletae, sensibilitatem cellulosaë tunicae confirmare, nullum dubium est. Ipse enim aeger noster absque ulla visus distinctione, quamcunque cultri acutissimi ope factam cellulosaë dissectionem, cum sensu adeo acuto percepit, ut cum gemitu quamcunque sectionem fibrae indicaret. Neque momentum temporis, durante hac cellulosaë separatione, absque dolore satis acuto ipso suo ac certissimo testimonio peregit. Quodsi enim

te peragenda separatio fuit. c) Rugosa enim scroti cutis, a frigore & naturali

B 5

ner-

enim velimus opponere tot nervos discissos fuisse, quot fibras ille in sectione sensit, idem illud foret, ac si sensilem dixerimus ipsam cellulosa, cum illa non nisi a fibrillis nerveis suam hanc sensilitatem obtinere queat. Sed nervi majores in cute ipsa decurrunt, eique adhaerent, in laxa hac cellulosa scroti minime jacent: ergo ipsa cellulosa fibrilla, tum scroti ipsius, ubi absque pinguedine illa est, tum eadem supra scrotum prope os pubis pinguedine repleta sensilissima est.

- c) Longe difficilior facci tenuis hujus herniosi a peritoneo separatio ex scroti sacco fuit, quam testiculi scirrhusi aut sarcocoeles; cujus exemplum quatuor septimanis ante hanc nostram operationem in milite observavi, cui testiculum cum summa dexteritate, ut solet, Vir Celeberrimus SCHMUCKER, me adistente, resecurit, felicissimeque curavit. Neque hic aeger, cellulosae scroti a testiculo separationem absque ejulatu ex acutissimo dolore ferre poterat, certo cellulosae tunicae sensibilitatis indicio.

nervorum crispatione ex anxietate contracta, adeo coërcet faccum herniosum, ut, nisi summa cum cura separatio cutis ac cellulosaë dissectionio, retracta a sacco cute fiat, facile mollis incidi faccus herniosus possit. Hinc ergo caute & sensim cellulosaë filamenta nectentia dissecta, & retracta digitis cute a sacco hernioso, magis tensa fila ista absque laesione sacci ipsius discissa fuerunt, quas omnes cujusvis filamentum dissectiones, aeger cum acutissimo dolore sensit. Saccus herniosus, hac ratione denudatus, mox ex discissi corrugati scroti vulnere protuberavit. Resistencia quippe cutis scroti sublata, urgentes muscoli abdominales cum diaphragmate, vi magna omentum in faccum depulerunt, ut faccus valde turgeret ac extra abdomen descenderet, qui antea nimium in abdomen repulsus videbatur. Haemorrhagia ex scroti vasis fatis erat parva,

parva, ac praeter scrotales arterias cutaneas parvas, aliae sanguinem vix fuderunt, quod vero spongiis aqua imbutis facile compesci potuit. Obfusans vero, ex venulis arteriolisque cutaneis exstillans continuo sanguis, sacci a scroto perfectam separationem retardavit, cum spongia illam abluere semper oportuerit, ne in tenuem protuberantem ex scroto saccum incisio fieret, atque hinc, ut resectis filis tantum cellulosis is integer servetur, omni attentione opus fuerit. Itaque a latere interiori & exteriori per totum ambitum suum, tum cultro, tum digitis interdum inter cutem & scrotum protrusis, difficulter denudato sacco hernioso, tandem inferius testiculus sacco inhaerens, ast nulla arte a sacco separabilis, detectus est. Nulla enim alia pars testiculi visui sese obtulit, quam rectilineus ejus margo, cui vasa spermatica inseruntur, deorsum

ac dextrorsum antrorsumque respiciens, cum corpus ipsum testiculi hujus, extra faccum, neque nudum neque vaginali tunica obductum conspici potuerit. Saccus ipse herniosus, separata nunc scroti cute, ab omento impulsio duplo major, tenue peritoneum erat, pellucidum, per quod omentum ubique transparebat. Circa faccum hunc peritonei herniosum, cremaster musculus undecunque expansus erat, quem itaque, cum inter illum ac herniosum peritonei faccum specillum sulcatum intruserim, discindi tota sua longitudine oportebat. Aponeurosis vero cremasteris inferius & finem facci, & testiculi marginem rectilineum, cum vasis spermaticis extra faccum herniosum testiculo infertis, circumdabat. Aperto hinc cremastere cum aponeurosi sua, faccus peritonei tenuissimus, pellucidus, nudus, transparens oculis sese offerebat. Pref-
sim,

sim, cellulosaе tenuioris ope, in parte postica ac interna sacci herniosi, externe illi funiculus spermaticus adhaerebat. In eo ergo nunc cardo rei versabatur, ut iste, perfecte naturalis, a nulla vasorum nec venosorum varicosa dilatatione, nec arteriarum spermaticarum praeternaturali habitu, nec ductus deferentis vitio laesus, absque vasorum ac ductus deferentis laesione separaretur; id quod accurate, cultelli acutissimi ope per totam ejus longitudinem peractum fuit; cui operi perficiendo & me ipsum auxiliatrices manus admovisse, dicere non erubesco. Sacco vero nunc hernioso, ad supremam usque extremitatem suam sub annulo abdominis, a funiculo hoc spermatico perfecte separato, digitoque inter sacci herniosi hanc partem ac funiculum transversim interposito, filum ceratum duplex, supra digitum hac ratione a me introductum,

acus

acus curvae ope trajectum est, ut ope ejus absque vasorum spermaticorum constrictione, faccus herniosus proxime sub annulo abdominis ligari potuerit.

§. 9.

Hac ratione itaque perfecte ac omni qua fieri poterat praecisione, absoluta facci herniosi denudatione, faccus ipse tenuissimus supra specillum fulcatum per totam longitudinem suam forficis ope apertus est. Facillima vero, ob tenuitatem peritoneae, hujus nudi facci herniosi apertura erat, immo vix impediri poterat, quin in separatione vasorum spermaticorum funiculi, hinc inde vulnuscula illi inflicta fuerint. Discissionem vero hujus facci aeger plane non sensit, minus sensibilis erat cremasteris dissectione, aegerrime vero cum summo doloris sensu quamcunque tulit cellulosae dissectionem, ut dissecta etiam supra specillum prope annulum

pauxilla cellulosa pinguedine repleta, acutissimi doloris sensum inde habuerit. Discisso nunc per totam suam longitudinem in anteriori superficie sacco hernioso undique ab adhaesione ad scrotum liberato, omentum fere integrum sacco hoc contentum reperiiebatur, habitu perfecte naturali, absque ulla adhaesione ad faccum peritonaei nec supra eundem ad peritoneum intra annulum abdominis, modica pinguedinis copia hinc inde juxta vasorum decursum in tenui cellulosa sua repletum, nullibi durum, ac non nisi in suprema sua parte, intestino colo proxima, pinguedinis induratae parvum glomer^{d)} nucis avelanae magnitudinis & figurae continens, quod per integumenta tactu perceptum, vari-

d) Saepius ipsius pinguedinis induratae glomerulis hinc inde oblitum omentum in sanissimis violenta morte extinctorum cadaveribus reperi, ut nullum omnino sanitati perfectae inde damnum inferri, certus sim.

varicoceles suspicionem pluribus antea moverat, atque hinc iudicium illis extorserat, operationis ope perfectam aegri curationem possibilem non fore. Nulla vero omenti nec praeternaturali destructione morbosa apparente, eoque nullibi cum sacco coalito, repositioni ejusdem nil omnino obstabat. Hinc explicato illo & sublevato ex sacco, ad repositionem ejus perficiendam, in infima sacci herniosi extremitate nudum deteximus testiculi sinistri corpus convexum, nulla vaginali tunica testiculi cinctum nec involutum, attamen albuginea tunica splendida obductum, adhaerente peripheriae marginis rectilinei testiculi, & epididymiti intra saccum prominenti, tunica ista sacci herniosi peritonaei ea ratione, ut vaginalis instar supra testiculi corpus reflexa, epididymidem & testiculum splendente tunica supra albugineam extensa obdu-

obduxerit, uti naturalis haec vaginalis tunicae testiculi proprietas esse solet. Nudo vero testiculo huic sinistro, & quidem margini ejus convexo intra faccum oblique sursum converso, ope filamenti cylindrici, a vasculis sanguiferis rubri, diametri dimidiae lineae sive vicesimae pollicis partis sesquipollicem longi, ab omenti ultimo fine descendente, omentum adhaesit, atque connatum hac ratione cum testiculo fuit.

§. 10.

Liceat hic singularia hujus herniosi morbi prius indagare, ac pro dignitate rei explicare, antequam finem operationis recenseam. Et primo quidem facci herniosi ad testiculum supra dicta adhaesio & in superficiem ejus continuatio; testiculi vero nudi, albuginea tunica tantum tecti intra facci cavitatem situs, plane diversum hunc herniae morbum a reliquis adhuc observatis ac singularem om-

nino reddunt. In foetu nempe humano masculino, peritoneum una cum testiculo, intra cavum abdominis adhucdum sito, per annulum abdominis in bursam extra cavum abdominis versus scrotum elongatur, facciformem cylindricum processum formans, in cujus infima parte testiculus ipse ex abdomine sensim descendens haeret ^e). Haec peritonaei ex abdomine productio, in infante nato adhuc, lineae & ultra crassum obtusum stilum admittit, ad testiculum usque, dum urgetur, pervenientem. Sensim, descendente pondere suo cum vasis spermaticis elongatis testiculo in scrotum, separatio peritonaei intra annulum haerentis, ab

e) Primus pro dignitate rei hanc structuram doctissime, ut solet omnia, exposuit Clarissimus vir ac Medicus Londinensis Celeberrimus, Amicus mihi valde carus William HUNTER cum fratre suo fratris aemulo Iohn HUNTER in Medical Commentaries Part. I. Chap. IX.

ab illo testiculum involvente oritur. Ex inferiori hoc peritoneo vaginalis testiculi fit, unde quaque testiculum circa epididymidem ambiens, ipsius vero testiculi superficiei convexae adhaerens; superior vero pars hujus peritonei, annuli abdominis aperturam ante vasa spermatica, versus abdominis cavum, inter crura annuli claudit. Descendit in hunc peritonei sacculum saepe liquor rubellus abdominalis in foetu, immo meconio similem mucum interdum in hoc cylindrico sacco in scroto inveni. Saepe etiam, immo semper in foetu una cum testiculo intestinulum cum omento hanc aperturam productionis peritonei per annulum intraret, nisi situ magis elongato intestinorum foetus, ad breve mesenterium in umbilicali regione revinctorum, nec non omenti ipsius brevitate, natura huic vitio caute cavisset. Ast neque structurae hujus

facci five productionis peritonaei post infantilem aetatem permanentis, exempla defunt. In vivis corporibus, & in utroque quidem latere, in juvene tredecim annorum, testiculorum hunc faccum utrinque continuatum & intestino post nifus in respiratione, aut elevatione ponderum majores, cum sensu doloris ac vomitu sese replentem observavi. Adplicatae initio fasciae herniales ordinariae, ob testiculorum compressionem ferri non poterant; hinc vero brevioribus ac latioribus pulvillis, supra testiculum, annuli aperturae applicatis, malum aliquot annorum spatio cessavit, testiculis sub annulo sensim perfecte in scroti faccum descendentibus. Alius nobilis juvenis aetatis nunc 12 annorum, a prima inde juventute sua in dextro latere testiculum intra anulum abdominis gerens, exeuntem eum cum intestinuli parte saepius habuit. Applicata
antea

antea ab aniculis fasciola lintea, malo nullam opposuit resistantiam. In consilium demum vocatus, supra testiculum ex abdomine in scrotum paullum egressum, brevi ac latiori splenio instructam fasciam hernialem elate-
ris ope prementem applicavi, quo facto testiculus, clauso post duos annos hoc per annulum una elabente sacco peritoneaei intestinum continente, in scrotum solus naturaliter descendit. Sed in cadaveribus bis ejusmodi continuationem peritoneaei in scrotum, testiculum nudum in ima sua parte includentem observavi, omento simul intra saccum hunc descendente, quorum saccorum unum adhuc intra mea praeparata asservo. Addere his liceat sequentem observationem, recentissime a me hac hyeme in viri robusti quadragenarii cadavere factam, quae plurimum ad ideam generationis vaginalis tunicae testiculi ex peritoneaeo, atque ipsius sacci congeniti herniosi naturalem,

five a natura ipsa perfectam curationem confert. In hoc enim, minime hernioso, aperto scroto, ad cremasteris intra illud contenti habitum ac testiculi situm demonstrandum, ac dissecto cremastere in anteriori sua, funiculum spermaticum involvente parte, faccus unà aperiebatur, in cuius infima parte testiculus nudus jacebat. Laevissimus quippe ac tenuissimus vaginalis testiculi faccus, cremastere musculo coërcitus, ab annulo abdominis inde ad testiculum usque continuo tractu descendebat. Hic faccus inferius, ubi testiculum comprehendebat latior, superius prope abdomen, immediate sub annulo abdominis, angustato fine in conoideum acutum apicem terminabatur. Supra anulum & conoideum hunc sacci vaginalis terminum, intra cavitatem abdominis, ante vasorum spermaticorum in anulum sese demergentium plexum, peritonaei plica

plica transversalis, ligamentuli albi instar praetensa erat. Haec plica transversalis in foetu, ante hiatum productionis peritonaei ad testiculum in cavitatem abdominis, semper adest, ligamenti annuli transversalis interni nomine jure veniens. Est quippe duplicatura peritonaei, transversaliter ante vasa spermatica eorum supra exitum ex abdomine producta, retro quam productionis peritonaei ad testiculum in foetu apertura adest, & quae in adulto ante fossulam sive vestigium aperturae hujus, adhuc adesse solet. Nulla ex peritonaei cavitate in acuminatum vaginalis tunicae infra anulum abdominis finem apertura, nec communicatio, nec hiatus aderat, sed retro dictum ligamentulum transversale peritoneum supra anulum perfecte clausum erat. Hinc ergo descendens sacculus vaginalis superne angustus, inferne circa testiculum dilata-

tus, ab exhalante liquido, uti solet, a concretionem munitus, ad testiculum more solito, superficies nempe ejus sive corpus, marginem convexum & epidydimidis partem descendente adhaesit. Extra hunc saccum vasa spermatica cum ductu deferente, in superficie ejus postica, descenderunt, nullaque intra politum saccum nec cellularis tunica, nec vasorum distributio inclusa fuit. Certo itaque indicio, non ex cellulosa dilatata, quae retro & extra saccum vasa spermatica comitabatur, sed ex peritoneo ipso formatam fuisse hanc vaginalem tunicam testiculi. Docet itaque haec observatio, Imo, vaginalem peritonei esse productionem. Nulla enim corporis membrana peritoneo naturam suam politam, ex vasorum exhalante liquido ortam, magis servat; ipsum peritoneum membranarum corporis tenuissima est, ut ipsam fere arachnoideam
me-

medullae spinalis tunicam tenuitate sua superet. Dubitans de hoc asserto, omenti ex duplicatura peritoneaei conflati tenuitatem ac pelluciditatem consideret, & facillime de veritate rei convinci poterit. Vasorum in foetu spermaticorum ad testiculum in foetu tractus brevis quidem, attamen talis adest, ut descensui testiculi ejusque tractui facile absque dilaceratione cedat. Ipse ergo testiculus, per annulum abdominis unâ cum peritoneo, iidem involutus descendens, pondere suo extra annulum libere in scrotum pendens, peritoneaei tenuissimam membranam extendit. Inter crura autem musculi oblique descendentis tendinea, annulum formantia, peritoneum coërcetur & constringitur, retinetur intra angustam aperturam, ut itaque tum a testiculi ipsius tractione, tum ex affricu moventium sese crurum annuli tendineorum, tenuissimae membranae peritoneaei

separatio intra annuli aperturam fieri possit. Clauditur hinc superius supra annulum processus peritoneae in foetu apertura, infra illum autem separata a peritoneo tenuis membranacea ejus productio ante vasa spermatica ad testiculum descendens, eumque involvens ipsum testiculum sequitur, vaginalem tunicam ejus constituens, atque peritoneae ex quo orta fuit, naturam perfecte servans. Separationem vero ejusmodi membranae peritoneae nullum neque doloris sensum neque inflammationem sequi, omenti ipsius in vivis eundem ac cadaveribus frequentissime obviae perforationes, satis convincunt, ubi nunquam inflammationis circa foraminula haec vestigium reperitur. II^{do} ex hac observatione elucet, oriri congenitum faccum herniosum, si separatio haec vaginalis a peritoneo post partum in puero locum non invenerit, sed habitus foetui pro-

proprius, productio nempe peritonaei ad testiculum extra abdomen continuata permanferit, quorum supra mentio facta fuit. Aut III^{io}, uti in hoc casu vaginalis tunica testiculi ad annulum usque abdominis sursum producta observatur, dum post pubertatem demum in adulto congenitus hicce herniosus faccus constrictione crurum annuli abdominis obturatur atque coalescit. Quare, si citius quidem attamen non mox post partum haec constrictione atque separatio ac peritonaei formatio facta fuerit, ad medium tunc funiculum usque spermaticum, vaginalis tunica testiculi continuata observatur, quod frequenter in cadaveribus observavi. Hae omnes vero observationes docent, quantum inter se hydrocele differre possit, pro natura hujus vaginalis membranae testiculi, & quantum diagnosi hydrocelis & ab hernia distinctioni, luminis illae affun-

affundant. Cautissime enim contenta herniae examinare oportet, ut ex sensu fluctuationis intra herniam, ejusmodi hydrocelen ab hernia distinguamus. Quod si ergo secundum has observationes, in adulto homine ejusmodi peritonaei elongatus per annulum ex abdomine faccus, ut in foetu naturalis est, remanserit, orta vi vel violentia pressionis abdominis, omentum vel intestina facili negotio in eundem descendunt, oriturque congenita illa hernia, cujus ex structura foetus ideam primus dedit Venerandus Praeceptor Generosus ab HALLER in Opusculis suis Pathologicis ^e). Idem ergo hic status in aegro nostro obtinuit. Hinc omentum post colicam flatulentam anno 1766 & choleram anno 1767 aegrum nostrum infestantem, cum intestini parte egressum, ex abdomine sibi, violentia constrictionis

mu-

musculorum abdominis ac pressiois versus annulum, viam in faccum hernialem peritoneaei congenitum patefecit, ut reposito quamvis intestino, omentum magis lubricum ac plicabile, fascia non cohibitum, in sacco extra annulum remanserit.

§. II.

Ob eundem vero hunc retentionis omenti neglectum, testiculo, in imo sacci herniosi congeniti sine nude posito, omentum adnasci potuit; coagulato ex peritoneaei hoc sacco exhalante vapore, & ad testiculi superficiem omentum ipsum hac ratione revinciente, ut itaque hac ratione teres hicce omenti funiculus cum testiculī substantia sive membrana potius externa ejusdem sensili sensim connatus fuerit. Sensilissimam enim esse hanc testiculi externam superficiem, levis tantum nudi testiculi adtactus aegro intolerabilis, & pressioni fortiori testiculi similia symptomata confestim produ-

ducens, nec non dolor ex attractione testiculi ope hujus filamenti praeternaturalis ortus evidenter docuerunt. Hoc enim filamentum illud ipsum fuit, quod externe per scrotum compressum, tantum aegro dolorem ad lypothymiam usque excitavit, quod pro nervo hanc ob causam compresso me habuisse, supra §. 4. dixi. Hujus filamenti, post omenti repositionem, a pulvillo fasciae hernialis compressio, ejusdem applicationem impossibilem, ob sensum in testiculo excitatum reddidit. Hinc discisso hoc filamentum, omento vero in abdomen reducto, vulnereque clauso, nullum a fascia aegro incommodum nec ingrata sensatio remansit, quamvis funiculus spermaticus eadem ratione, ac ante operationem atque curam morbi perfectam, a fascia compressus fuerit. Idem vero hoc filamentum, reducto omento in abdomen, secum versus annulum

lum testiculum in superiora rapiebat, hinc testiculi hujus sinistri situs, reposito omento, mox sub osse pubis in scroto erat, qui elapso illo, infimam facci herniosi & scroti partem occupaverat. Hinc faccus herniosus post repositionem brevissimus, vix, & ob tenuitatem suam itidem, tactu distinguendus erat. Hinc sursum tractum testiculum pulvillus fasciae comprimebat, unde pariter ejus applicatio summe dolorifica & intolerabilis ob dolorem & symptomata contusionis testiculi ac compressionis filamenti connectentis oriebatur.

§. 12.

Haec vero supra dicta facci congeniti tenuitas summa, peritoneae propria, nec non vasorum spermaticorum perfecte naturalium ad illum tenuis cellulosae ope adhaesio, tanto majorem requirebat in operatione ipsa attentionem, ne laesio facci, funiculi spermatici & testiculi ipsius fieret,

fieret, ipsamque hinc operationem hanc valde complicatam & difficiliorem & diuturniorem reddiderunt. Finis vero operationis ipsius sequens fuit.

§. 13.

Dissecto proxime ad testiculi cohaesionem, filamento dicto, omenti repositio per annulum abdominis, paullulum in cellulosa externa tantum sub fibris transversis ejus sectione incurvati cultelli nodulo in apice instructi ope, super digito in abdomen retro annulum introducti, superiora versus dilatatum, instituta fuit. Explicatum nempe antea omentum, perfecte naturale, nullum repositioni ejus obstaculum opposuerat. Ast ob ejus, (totum quippe exciderat) insigne volumen, lubricitatem oleosam, & annuli ipsius ac muscutorum abdominis cum diaphragmate ob dolorem sese constringentium resistentiam, ipsum vero insignem ex pressione

ne.

necessaria ortum in annulo dolorem, & difficillima, & ob aegri tormina ac justos utique planctus valde anxia erat. Multum vero temporis ac prudentiae requirebat, ne omentum, digitorum introductum illud pressione laederetur, ac ne vasa spermatica nimis comprimerentur. Ne vero pars illa omenti aëri extra abdomen exposita, a frigore aëris pateretur, aqua tepida spongiis linteisque excepta, & omentum & testiculum cum funiculo spermatico, continuo fomentavi, ut calore naturali in his partibus, balnei tepidi ope conservato, circulatio nullum impedimentum in vasis minoribus inveniat, & ut inflammatio & gangraenosa obstructio plane hac methodo averteretur. Ipsam hanc repositionem omenti, Vir supra laudatus Regius Primarius Chirurgus THEDE absolvit, sensim sensimque digitis illud ea ratione per annuli apertu-

ram in abdominis cavum reprimens, ut a suprema ejus parte ad inferiorem continuaverit, tandemque difficile hoc opus ex voto bene successerit. Quo facto & ab ipso & a me, digito indice integro per annulum in abdomen immisso, plane liberum, nullibi adhaerens ac bene collocatum omentum tangi poterat. Durante vero hac repositione, tum ob frigus aëris, cavum abdominis ac intestina contenta afficiens, tum ob funiculi spermatici intra annulum, & annuli ipsius, & omenti inevitabilem compressionem aeger de dolore intolerabili in testiculo, de sensu molestissimo ac acutissimo in intestinis, quasi herniae incarceratae, ac de irritatione ad vomitum ex nervorum sive plexuum mesaraicorum irritatione, plurimum querebatur, de instanti morte nunc plane persuasus. Saepius itidem aeger, durante operatione, dolorem se ex testiculi compressione

pressione acutissimum sentire eumque sustinere se non posse dicebat, quamvis plane non attactus testiculus ipse eodem tempore fuerit, id quod nervorum testiculi irritationi omnino tribui debet.

§. 14.

Omento in abdōmen reducto, saccus herniosus peritonaei, immediate sub annuli abdominis hiatu, filo cerato duplici, uti supra §. 6. dictum, circa facci supremam partem circumducto, ligatura eam ratione claudebatur, ut supra cylindrum tenuem cerati emplastri fila in nodum chirurgicum colligata constricta fuerint, ne a fili constrictione tenuis facci membrana discinderetur. Hac ergo facci herniosi peritonaei ligatura, sub annuli apertura facta, peritonaeum perfecte clausum, eoque cautum fuit, ne intestina aut omentum viam sibi patulam ex abdomine ullo modo invenire possent. Retro vero hanc

facci ligaturam, liberrima spermaticis vasis nervisque via fuit, quae plane intacta in perfectissimo statu situque naturali in cellulosa tela sua post separationem supra dictam manserunt.

§. 15.

Hac ligatura facci absoluta, tota operatio haec difficilis, dicta ratione sesquihorae spatio perfecta fuit, quo toto tempore nullum omnino minuti horae spatium, absque linea in operationis progressu perditum fuit. Aeger debilis quidem, doloribus fractus, ast fyncope vel lipothymia correptus non fuit, cum tamen tres ante hanc operationem dies, post dentis molaris evulsionem sesquihoram fyncope laboraverit. Durante operatione, praeter dolores ex sectione, in femoribus per totam pedis sinistri longitudinem intolerabilis fere dolor illum excruciat, ut vi maxima articulatio genu
in

in extensionem teneri debuerit, id quod summo aegro in doloribus solatio erat, ut pressione genu remisso, mox precibus ejusdem firmam comprehensionem efflagitaverit.

§. 16.

Sanguinis quantitas inter operationem effusa parva tantum, vix sex unciarum fuit. Non enim, nisi initio, ex discissa sub incisione cutis scroti arteria scrotali, sanguis cum impetu effluxit; cum reliqua, in cellulosae seperatione ex vasculis effusa quantitas, nullius momenti fuerit. Absterfo itaque omni in vulnere haerente coagulato sanguine, ac parte scroti pendula resecta, deligatio sicca facta est. Plumaceolis nempe ex linteo carpto factis vulnus integrum repletum & obtectum; concentrice vero convoluta ex plumaceolis confecta turunda, annulo abdominis super ligaturam facci herniosi imposita,

huic vero nodulus lintei carpti superimpositus fuit, quae omnia spleniis, in superiori parte supra annulum transversim, longitudinaliter vero scroti vulnere impositis tecta, ac fasciae ope, quae spica nominatur, firmata atque contenta fuerunt. Aeger hinc, indusio & substratis linteis calefactis mutatis, ex nuditate & sensibilitate ac irritatione nervorum frigus universale cum colico dolore vehementi sentiens, lecto ad operationem supra dicto modo adaptato, siccato ac calefacto impositus mansit.

§. 17.

Pulsus, post operationem peractam, debilis erat, vires & animi & corporis prostratae, dolor colicus vehementissimus cum dispositione ad vomitum continuabat; nausea hinc, doloribus confectus aeger, insigni laborabat, omnemque potum averfabatur, praesagia mortis potius, quam

quam vitae ex operatione peracta sibi fingens.

§. 18.

Obviam nunc, periculis ex irritatione ac constrictione partium ac nervorum, ut et ex stagnationibus in vasculis minimis viscerum abdominis, a frigore aërisque accessu nec non compressione partium internarum inevitabili oriundis ac metuentis, remediorum salutarium ope eundum erat. Ad relaxandas itaque partes constrictas, ad dolorum vim imminuendam, dirosque cruciatus colicos leniendos, olei amygdalarum dulcium recenter expressi ℥iij, lini olei ℥ij, camphorae ʒj in oleis solutae, abdomem totum quovis horae spatio tepide inungebatur, copiose hoc oleo tepido abdominis cuti superfuso ac leniter manus ope infricato. Hac ratione inuncto abdomini laneus pannus duplex, decocto ex flor. Sambuci ʒjv Chamom.

Roman: ℥iij, Papav. rhoead. Sem. lin.
contus. aa ℥ij cum vino Rhenano facto,
immerfus, atque expreffus tepide impo-
fitus, abdomenque continuo fomentatum
die noctuque fuit. Intus vero, eodem
fco, leniendi, demulcendi, relaxandi,
fpasmodicasque nervorum constrictiones
ex dolore ortas tollendi cauffa, fumfit
quavis hora cochlear ordinarium five tres
drachmas mixturae factae, ex olei amy-
gdalarum dulcium recenter & fine igne
exprefsi ℥iij Syrupi papaveris albi ℥j Lau-
dani liquidi Sydenhami guttis viginti.
Quibus ergo remediis factum eft, ut ae-
ger, qui in ftatu colici doloris dicti cum
fudore frigido ac frigore totius corporis,
ftagulis quamvis tectus, per tres horas
ab operatione manferat, epoto una cum
dictis remediis per intervalla cyatho, fex
uncias continente, infusi avenae decortica-
tae, Elaeofaccharo Citri edulcorati, nunc
fen-

sensim magis quietus evaserit. Dolor nempe, initio ab umbilico per totam abdominis hypogastricam regionem saeviens, nunc sensim versus annulum abdominis sinistri lateris vulnerati descendit. Hora quarta pomeridiana paullum somniare incepit, duarum horarum spatium somnando transigens, incredibile vero ex inunctionibus, fomentationibus & usu olei interno levamen sentiens. Pulsus vesperti paullum fortior, celerior, non vero durus evasit. Nox, iisdem remediis continuatis, cum potu dictae theae avenaceae, satis tranquille & feliciter peracta est, dolore in abdomine semper magis magisque decrescente, ac transpiratione leni cum pulsu molli, magis aequabilem per omnes corporis partes humorum circum denotante, subsecuta. Urina vesperti post operationem prius missa, naturali paullum coloratior, brevi vero ab emissi-

one tempore turbida facta, sedimentum rubellum copiosum in fundo vasis deposuit. Ob flatulentias & singultum lenem ex irritatione nervorum succedentem, vesperi hora undecima diei operationis, clyster emolliens, ex speciebus supra dictis pro fomentatione, cum aqua coctis, additis olei amygd: ʒiʒ ac nitri ʒjʒ adhibitus fuit, ex quo aeger tres parciore evacuationes cum summo levamine habuit. Ruētus inde ac singultus magis magisque imminuebantur, ac dolor nocte nullus, nisi in vulnere mitis, tranquillo super lectum jacente aegro, sentiebatur.

§. 19.

Nocte itaque a XXIV^{to} ad XXV^{tum} Junii, somno per intervalla tranquillo semihorae spatium feliciter peracta, aeger mane somnolentus adhuc, tranquillus, nec de insigni dolore conquestus fuit, colicus in abdomine dolor plane cessavit, pulsus mol-

mollis, aequalis, nec nimium celer, transpiratio bona, urina citrei coloris, sed brevi post missionem tempore turbida facta, copioso sedimento rubello onusta erat. Ob somnolentiam itaque olei ante dicti amygdalarum dulcium cum quarta parte syrupi papaveris albi, omisso laudano, omni quadrihorio cochlear exhibitum, ob calorem vero in pulsu majorem, ructus cum singultu intervenientes, potionis sequentis quavis hora duo cochlearia sumit: R. ∇^{ae} foenic. ℥viii Ⓞ depur. ℥j Extract. aurantior. matur. gran. ij . Syrup. flor. Naph. ℥j , inunctione oleosa camphorata cum fomentationibus dictis vinosis sedulo continuatis. Horum remediorum usu & singultus ructusque cessarunt & calor cum pulsu agitato imminuti fuerunt, aeger vero cum tranquillitate animi valde contentus diem hunc degit. Situm his diebus servaverat
in

in dorso horizontalem, capite elevato, hinc adjutus ab assistentibus, & culcitrarum substratarum ope sustentatus, in latus dextrum paullum conversus fuit, tum ne cutis rubedo inflammatoria atque excoriatio, a situ in dorso continuo, a calore & humiditate fomentationum, & a pondere ipso corporis cutem versus ossa comprimente oriatur; tum ut omentum in hoc latus, ab annulo sinistri lateris retrorsum in cavum abdominis in situm naturalem retrocedere possit. Clystere denovo leniente hoc die expurgatum & intus fomentatum fuit corpus, potum theae avenaceae cum illo ∇^{ae} felteranae interposito permutavit, jusculum vero carneum adhuc abhorruit. Dies haec hinc optime peracta, vesperi vero transpiratio lenissima cum urina critica sedimentum deponente, corpus plurimum levavit, ut itaque utraeque hae excretiones omne in sanguinem re-

regressum humorum acre ex corpore salutriter eliminaverit.

§. 20.

Noctem a XXV ad XXVI^{tum} tranquille cum somno minus interrupto satis quieto transegit aeger, cum pulsu molli nec nimis celeri, transpiratione vero bona ac valde naturali, qua aeger plurimum sublevatus, absque sensibili dolore decubuit. Dolor colicus nunc nullus amplius, nisi a flatulentis in intestinis sentiebatur, qui tamen flatus a natura ipsa facilius expellebantur; neque ullum a frictione abdominis in inunctione olei dolorificum sensum, ut in initio habuit, neque a conversione corporis in latus dolor illi in abdomine obortus est, sive ab aegro ipso sive ab assistentibus ista facta fuerit, neque abdominis tensio, neque intumescencia praeternaturalis ullo in loco adfuit. Die vero hoc XXVI^{to} Iunii prima deligatio

gatio vulneris facta est, valde, aegro nostro sensilissimo, dolorifica, quamvis apparatus lintei carpti vulnere impositus, vino & aqua tepida humectatus & emollitus antea fuerit. Hinc omnis lintei carpti apparatus, ob intolerabilem dolorem, quem paullulum lintei carpti a vulnere faucio detracti aegro civerat, auferri non potuit, sed relicto illo, quod firmiter sanguinis ac glutinis serosi ope vulnere adhaesit, ^{f)} plumaceolis, unguento, ex balsami Arcaei rec, ʒij olei vero amygdalarum dulc. rec. & sine igne expressi

ʒʒ

^{f)} Non equidem, imprimis in sensilioribus subiectis, ac ubi sanguinis extravasatio in vulnere magna non fuit, semper necessarium est, vulnus cum aegri nimio cruciatu ab omni imposito apparatu lintei carpti liberare; nimis enim patitur aeger ac doloribus conficitur, sanguinem denuo fundunt vasa fibraeque lacerantur, ac naturae ad sanationem vires, dilaceratione fibrillarum ac vasorum franguntur, cum feri effusi ex vasculis ope, facile omnia cum suppuratione secedant.

3ss composito, illitis, tota vulneris superficies obtegebatur. Dolor post hanc deligationem valde modicus, tantum in nudis vulneris locis per duas horas sensilis. Dies hic, inunctionibus ac fomentationibus iisdemque remediis ante dictis applicatis, hilari cum vultu aegri peractus est. Haufit aliquot cyathos jusculi gallinacei cum herbis recentibus cocti, clysterem vero emollientem cum tam bono effectu sumfit, ut copiosior illi ex illo alvus, ac unquam ante in statu naturali ante operationem fuerit. Summum inde levamen, nec ullum in abdomine nec annulo abdominis dolorem sensit. Pulsus mollis, parum febrilis, aequalis, urina citrea naturalis erat, dolore tantum capitis aeger, ex nimia confabulatione ac animi attentione laboravit, qui vero emulsione ex feminis papaveris albi 3j ∇^{ae} flor. Naphae 3vi Camphorae 9j in spleniis fronti applicata
brevis

brevi cessavit, aegerque noctem optime ac quiete transegit.

§. 21.

Mane die Iunii XXVII^{mo} deligatio facta est secunda. Vulneris labia pure albo tecta jam erant, sed nondum omnis lintei carpti apparatus, ob nimium dolorem ac aegri sensilitatem tolli potuit. Annulus jam papillis carneis obtegi coepit, ac versus internam abdominis cavitatem depressus apparuit; ligatura facci peritoneae introrsum versus annuli aperturam retracta, perfectissima adhuc subsistebat, habitus vero vulneris naturalis fuit, nec vasa sanguinem fuderunt. Abdominis dolorifica sensatio nulla, pulsus bonus, aequalis, parum celer, ac mollis, urina naturalis & copiosa, idem theae avenaceae potus, nutrimentum vero tenue jusculum gallinaceum fuit. Medica-

dicamenta eadem continuata, dolor capitis cum quiete cessavit, aeger vero optime se pro circumstantiis habuit.

§. 22.

Nocte quiete transacta, praeter quod in somnio perterritus aeger fuerit, febris mane nulla fere fuit. Vigesimo octavo ergo Iunii vulnus in partibus suis nudis pus praebuit album, spissum; sub filis vero lintei carpti, illis adhaerentibus omnibus jam a vulneris superficie detractis, fauciae adhuc vulneris regiones fuerunt: dolor hinc in deligatione ob sensilitatem aegri satis fortis. Unguento dicto plumaceolis inunctis vulnus integrum tectum, & deligatio ante dicta ratione perfecta fuit. Inunctiones ac fomentationes abdominis continuabantur. Jusculum aeger cum oryza coctum optimo cum appetitu sorpsit. Post urinae missionem levis colica flatulenta adfuit, mox vero ab inunctionibus

nibus ac remediis cessans. Pulsus optimus, non amplius febrilis, aequalis, mollis, ipse vero aeger animo tranquillo erat. Clyster vesperi cum optimo effectu datus.

§. 23.

A XXVIII ad XXIX^{mum} somnus fuit optimus. Mane vulnus optime suppurans conspiciebatur, papillulae vero carnae, coloris ex albo rubelli, ubique propullulantes. Annuli cum sacco hernioso ligato habitus optimus, introrsum inter crura annuli depressus fuit. Annulus hic circulari plumaceolo obtegebatur, totum vero vulnus eadem, ut pristina die, ratione deligatum fuit. Diem felicissime degit, a fomentationibus, quoniam abdominis habitus perfecte naturalis erat, cessatum est, oleosae inunctiones vero camphoratae, ad resolutionem & aequabilem humorum circuitum, ter de die continuatae

atae fuerunt. Pulsus absque febrili agitatione omnesque functiones corporis valde naturales observatae sunt.

§. 24.

Hinc a XXIX^{no} ad XXX^{mam} Iunii nox optima, ac matutino tempore deligatione facta, annuli & facci peritonaei deligati habitus optimus fuit. Vulnus pure fanissimo tectum, ac copioso, ita ut omnis apparatus pure madefactus fuerit. Carnes novae nunc naturaliter excreverunt, testiculus sinister cum funiculo suo spermatico tectus adeo jam papillulis fuit, ut nudus neque ille neque funiculus apparuerit. Sacci herniosi pars, funiculo spermatico adhaerens, albae, putridae, filamentosae ac spongiosae carnis instar separari coepit, & sub fungi albi specie, reliquis papillulis vulneris adhaerens, sensim absque ulla sensatione resectus est, reliqua pars ejus

unguenti suppurantis ope emollita, ex se ipso separata decidit. Optime diem degit, remediis vero supra dictis, oleo nempe ac mixtura, quibus adhuc interne usus fuerat aeger, nunc omissis: ob puris magnam quantitatem, pulsum vero tranquillum, mollem ac debilem, ad roboranda vasa sequens potio in usum vocata est: ℞. Cortic. peruviani optimi subtilissime pulverisati ʒʒ. Aquae foeniculi ʒviii. Digest. per bihor. & colat. expressae, adde Syrupi flor. Naph. ʒj, cujus omni bihorio unam unciam cepit. Vesperi vero hora sexta & decima pulverem resolventem sumsit ex salis polychresti granis quindecim, nitri puri granis decem, Elaeosacchari citri granis octo & radicis ari praeparatae granis quatuor. Quorum remedium usu & vires redditae, & vulneris vascula ac fibrillae roboratae, pulveris vero usu viscida & obstructa in abdo-

domine resoluta, alvi vero constipationes minus tenaces ac frequentes factae fuerunt. Bene hinc aeger se habuit, jusculum carneum cum oryza summo cum appetitu deglutivit, & ex omni parte in felicissimo convalescentiae statu vixit.

§. 25.

Nocte itidem a XXX^{mo} Iunii ad primam Iulii optime peracta, mane ex clysteris usu ex herbis dictis cum saponis Hispanici ac nitri ana ʒij compositi, tam copiosum in injectione effectum habuit, ut vix sex, immo plurium dierum spatium, in statu prioris ante operationem sanitatis, tantum evacuaverit.

§. 26.

Docet hic clysteris cum solventibus pulveribus ac roborante medicamento conjunctus effectus, multa excrementa in intestino colo, ab omento antea deorsum versus saccum herniosum tracto, ob plicas

ejus five flexionem primam & secundam in hypochondriis insigniter auctas, reman-
fisse, idem vero colon post operationem
peractam, ex situ corporis reclinato, &
tractu omenti deorsum versus nunc ces-
sante, parte sua transversali, cum omento
in naturalem situm superiora versus sese
reposuisse. Actio enim musculorum ab-
dominis, diaphragmatis adscensus in tho-
racem, ob viscerum in situ corporis ho-
rizontali pressionem sursum sese reducen-
tis; ventriculi ipsius deorsum ab omento
& colo transverso tracti, in situm suum
naturalem sursum redeuntis retractio; cel-
lulosae vero mesocoli ejusque laminarum
in naturalem brevitatem restitutio: omnia
haec inquam huic naturali coli intestini
situi magis favebant. Hinc itaque via,
ab initio inde coli, adscendente nempe
ejus parte, in transversalem, & ex hac
per plicam secundam ad partem ejus de-
scen-

scendentem ac intestinum rectum, liberiori reddita, excrementa, stimulo inferiori clysteris ope facto, ex crassis perfecte evacuari potuerunt. Quare aeger ante operationem factam, situ crassi adhuc perverso, tribus fere septimanis vix unicam sedem naturalem habuit, & parcam tantum scybalorum quantitatem una vice, & id cum difficultate quidem egerere potuit. Unde tam anxia illi ex repletionem a cibis sensatio; purgantium difficilis effectus; ingrata tractus versus inferiora continua sensatio a descensu coli excrementis onerati orta; nausea ex ventriculi colon sequentis praeternaturali tensione; ad corpus hinc in perpendiculari ac erecto situ tenendum invincibilis resistentia originem suam duxerunt: uti neque compressionem in scribendo ante operationem ferre poterat. Exemplum difficilis effectus purgantium, & causae

hujus difficultatis aeger ante operationem in se expertus est. Sumtis nempe duodecim drachmis falis sedlicensis, unicam tantum copiosissimam evacuationem post plures elapsas horas ex hoc purgante habuit, ea cum mali mutatione, ut ex hac convulsiva quasi intestini evacuatione, omentum ac hernia per aliquot horae minuta plane in abdomen redierint, aegerque liber ab omni cruciatu mali, & hernia veluti curatus, tempusculum hoc degerit; donec tandem omnia pristinum ac tristem infelicem herniae statum recuperaverint. Ipsa vero haec momentanea ex purgante orta mutatio docet, actionem ac contractionem coli convulsivam in fibris suis muscularibus, ex irritatione falis purgantis ortam, transversalem ejus partem sursum rapuisse, unde omento colon infecuto, omnis per breve tempus herniosus tumor evanuit, neque rediisset in pristino

stinum mali statum, nisi adhaesio omenti ad testiculum, illud sensim per dilatatum ab hernia annulum descendere coëgisset.

§. 27.

Omni vero nunc post operationem feliciter peractam, tum colico dolore, tum sensatione abdominis ingrata cessante, nullo symptomate inflammationis nec in pulsu nec in sensatione aegri perceptibili; abdomine, tum ratione figurae quam intumescendae suae, naturalissimo habitu gaudente: facile ac certo apparet, nullum plane omentum, neque a descensu suo & situ durante hernia extra abdomen, neque ab expositione sua nuda aëri per horam dimidiam fere, quo tempore repositionis balneatum extra abdomen fuit, neque repositione sua per annulum constrictum nec compressione ejusdem inevitabili, neque aliud ullum viscus, damnum ex operatione tulisse. Utilitas itaque

summa repositionis omenti, sub his conditionibus ac circumstantiis mali herniosi evidenter elucet. Neque enim pondus omenti, versus annulum operatione perfecta prementis, metuendum. Parva quippe est omenti moles ad ponderis mensuram redacta, eaque, pinguedinis resolutione, magis magisque durante cura ex victu tenui ac remediis idoneis imminuitur; facile illud ductum ventriculi, coli ac diaphragmatis sequitur, brevi tempore ex situ aegri per plures hebdomadas in dorso horizontali in pristinam sedem suam naturalem redit, lubricum quippe ac facillime mobile, coërcetur facile hinc a musculis abdominalibus, atque in plicas intestinorum sese immergens, firmum ac immutabilem locum ac situm recuperat. Brevi vero circulum naturalem in vasis omenti redire, neque laesionem aut gangraenam omenti tam facile metuen-

tuendam esse, ex ipso operationis hujus
successu satis superque probatur. Hinc
ergo ad operationem citius absolvendam,
aut ob metum destructionis omenti, nun-
quam consuluerim omenti resectionem,
dummodo in naturali suo statu, neque
adhaerens sacco hernioso illud fuerit.
Resectum enim illud impedit, quo minus
sacci herniosi ligaturam perficere, ejusque
cum annulo firmam constrictionem atque
coalitionem citius, & cum perfecta aegri
sanitate obtinere possimus. Hinc nulla
in aegro nostro ex omento majori toto
fere elapso & lente reposito, symptoma-
ta; hinc annuli facilior ac brevi tempore
aflecta plenaria concretio, quae fieri nec
perfici potuisset, si, omento ad facilitan-
dam operationem resecto, ligaturae omenti
filum per aperturam sacci & annuli ex
abdomine pendere, ac libera itaque puri
via manere debuisset. Immo pus in ab-
do-

domine tam facile intestinorum tunicas
acrimonia sua laedit, ut certe ex resec-
tione majus periculum oriatur, quam ex
repositione integri omenti & illaesi dam-
num, cujus veritatem haec operatio ipsa,
nullis stipata symptomatibus, fatis super-
que evincit. Verum hac digressionem
facta, ad aegri nostri progressus redeam.

§. 28.

Primo itaque Iulii mensis die, qui
septimus ab operatione fuit, post alvi
evacuationem dictam copiosam, carissimo
aegro nostro hilari, apparatu deligationis
vulneris sublevato, ligatura facci her-
niosi omenti a se ipso separata secessit,
ac plane clausus nunc faccus, annuli
apertura carneis fibris coalita & tuber-
culis carneis plane obtecta apparuit. Vul-
nus integrum valde naturalis habitus erat,
& superne imprimis, in loco annuli &
liga-

ligaturae facci depressum versus abdominis cavitatem fuit, ut nulla itaque in cavo ipso abdominis versus hunc locum pressio partium sese manifestaverit, perfectae constrictionis ac coalitionis facci herniosi signum.

§. 29.

Sunt, qui facci immo annuli scarificationem, ad facilitandam ejus concretionem firmandamque annuli resistantiam suadent, ut tanto copiosior sit fibrarum ex liquido de faucia superficie vulnerata annuli copiosius stillante regeneratio. Forte haec facci herniosi scarificatio in isto casu locum habere posset, ubi callosis facci herniosi parietibus, illis hac ratione circulationem naturalem, in hernia incarcerata ac inveterata reddendi ratio foret. Verum enim vero si peritonaei productio extra abdomen, tenuem ejusmodi, qualis in aegro nostro obtinuit, structuram

ram facci herniosi praebeet, non video qua ratione scarificatio facci herniosi locum habere posset. Ipsum equidem exhalans ex peritonei vasis gelatinosae naturae liquidum, inspissatione sua ad conglutinandum hunc ligatura constrictum saccum omnino sufficit, ac firmissime ejus circumferentiam internam in unam continuam membranam peritonei consolidat. Annuli autem abdominis crura scarificare, idea est, quae omni fundamento ac utilitate caret. Intercedit enim inter crura tendinea muscoli abdominis oblique descendents, (quae sola cum transversalibus fibris neccentibus annulum constituunt), & aperturam ejus in hernia praeternaturalem, ipse saccus peritonei cum multa cellulosa; ut itaque crura ipsa scarificare, nisi profunda vulnuscula inutiliter infligere velimus, vix possibile sit. Quodsi vero tendinea ista
cru-

crura scarificando inciderimus, ex tendinearum harum partium vasculis angustissimis magnam liquidi regenerantis quantitatem expectare non debemus, quin potius inflammationis, ac in levissimo abdominis motu, ex tensione crurum horum tendineorum inflammatorum, dira doloris symptomata timenda forent. Ultimo denique, neque ad consolidationem annuli, ejusdem scarificatio facere quid potest, cum crura ejus a se invicem per elapsa abdominis contenta divulsa atque sejuncta, repositis hisce partibus, & sublata hinc separationis eorum causa, facile ad se invicem iterum accedant, annuli orificium praeternaturaliter dilatatum angustantia.

§. 30.

Revertor ad curationis historiam. Deligatio vulneris septimo hoc die in eo mutata est, ut loco fasciae spica dictae, qua

qua ad hunc usque diem firmata fuerant splenia cum plumaceolis, simpliciore fascia duplex T dicta apparatus deligationis contentus fuerit, quae fascia antea in pube latior, bursam simul constituit, scrotum vulneratum cum apparatu sustentantem. Unguento vero dicto obductae plumaceolae vulnus solito modo ubique obtexerunt. Medicamentorum eorundem roborantium ac resolventium usum aeger continuavit. Nutrimenta vero tenuia fuerunt thea avenacea elaeosaccharo citri edulcorata, jusculum tenue gallinaeum herbis recentibus salutiferum magis redditum, ac oryza cum jure carnis cocta; appetitu enim aeger valde naturali gaudere, cibosque appetere incepit. Pulsus fuit naturalis, febris nulla, dolor nullus, nisi aliquot a deligatione horis in ipso vulnere durans, animus hilaris, somnus quietus.

§. 31.

Post optimam hinc noctem, secundo mensis Iulii die, in deligatione vulneris matutino tempore peracta, papillae carnae sub annulo & circa illum copiose nunc propullulantes, & funiculum spermaticum cum testiculo plane obtegentes apparuerunt. Labia sive ora vulneris scroti, jam albidi coloris & naturaliter ad sanationem introrsum versus se convergentia fuerunt. Immo tanta in vulnere vasorum ac cellulosae novae protrusio facta est, ut multis in locis vulneris, ad cohibendam papillarum luxuriantium protrusionem nimiam, plumaceolis ex linteo carpto ficcis obtegere ac reprimere spongiosam laxamque carnis excrecentiam oportuerit. Pus nunc album, blandum ac naturale vulnus ubique obduerat, neque albicans sacci peritonaei emortua ac incrassata pars visui sese amplius

F   offe-

offerebat. In loco ubi testiculus finister positus erat, papillarum carnearum elevatio insignior adfuit, tractum funiculi spermatici eadem ratione sequens. Certo indicio, vasorum testiculi & funiculi spermatici majorem quantitatem, lymphae copiam uberiores ad cellulosa ac vasorum structuram formandam effudisse, ut inde major ibidem papillarum copia breviori temporis spatio ac in reliquo vulnere regenerata fuerit. Diem hunc aeger optime degit, cibos valde appetens, sanissimo cum pulsu, urina, sudore, viribusque animi integerrimis, ut in contemplationibus, lectione ac consortio cum amicis loquendo vitam nunc valde gratam duxerit. Eadem ratione tertius Iulii bene peractus est, vulnere in deligatione, praeter ora ejus, ficcis plumaceolis ad coërcendas carnes tecto. Alvus jam naturalis, copiosa, absque clystere fuit, id quod

quod actionem ex situ naturali crassorum intestinorum perfecte nunc restitutam satis probavit, cum nunquam ante curationem aegro beneficium hoc tam naturaliter successerit.

§. 32.

Nocte a tertio ad quartum Iulii, somno quieto octo horarum transacta, pulsus aegro sanissimus valde naturalis fuit. Vulnus, quod initio post operationem novem pollices longum, & quatuor in media sua distantia latum fuerat, nunc longitudinis sex pollicum, latitudinis vero in medio adhuc duorum pollicum erat. In vulnere sanissimo & copioso pure oblecto, papillae carnae eleganter ubique excrescebant. Dolor aegro initio in deligatione intolerabilis, nunc modice dolorificus esse incepit, vulnere ficcis plumaceolis tecto. In regione vero annuli, in quo sacci herniosi ligati regio firmis at-

que durioribus fibris obducta erat, siccae, ex linteo carpto circulariter in se convoluta factae plumaceolae carnes continebant, superimpositis transversum spleniis quadrangulis, ut introrsum coacta annuli apertura, tanto firmiorem contentis abdominis resistantiam opponeret. Ne vero inflata intestina abdominis musculos in contractione sua impedirent vulnusque extrorsum tenderent, clyster saponaceus hoc & sequenti die, cum optimo effectu adhibitus est. Risus, tussis, sternuatio aegro primis ab operatione diebus tantum dolorem excitaverant, ut in syncope fere inde inciderit, omniaque hinc risum moventia cautissime evitare coactus fuerit. Hoc vero & sequentibus diebus motus hosce violentos atque concussiones musculorum in sternutatione, risu, &c. occurrentes ferre absque magno dolore potuit. Hac ratione ad octavum usque

Iulii vulneris habitus & aegri sanatio continuavit, eo cum successu, ut vix sesquialterum pollicem latum in medio vulnus septimo Iulii adhuc fuerit. Totum vulnus, dum pus ope lintei carpti abstergebatur, sensibilissimum attactu suo dolorem aegro peracutum excitabat, ut ob sensibilitatem sibi adstantis opem ad firmiter tenendas manus expetiverit, sudoreque totum corpus perfusum habuerit. Cum itaque certum sit, cellulofam tunicam illam esse, cum vasis nervulisque elongatam, quae acutissimum hunc sensum inter abstergendum ciet: sequitur omnino, & cellulofam tunicam regeneratam & vascula minima corporis sensibilissima esse. Minimis vasculis capillaribus arteriosis & irritabilitatem & sensationem ex nervis, nuperiores aliqui inter physiologos denegant, idemque de cellulosa testantur. Ubique vero, in minimo quam-

vis puncto, cellulofam hanc in vulnere recenter regeneratam tetigeris, fenfus ubicunque acutus in fenfili corpore perfentitur. Hinc ergo patet, omnino cum vafculis arteriofis elongatis atque cum cellulofis fibris regeneratis, nerveas fibrillas fimul crefcere, fenfumque hunc iftis partibus conciliare, unde & ultimae arteriolae & novae utique cellulofae ex nervis oriunda fenfibilitas ac irritabilitas probatur.

§. 33.

Nono Iulii vulnus in regione annuli aequale jam superficiei cutis, in fuprema vero extremitate acuta incifionis, cicatrifata cuticula jam obduci incepit. Reliqua vulneris loca omnia carne rubra repleta, in media tefticuli ac funiculi fpermatici tractu elevatiora magis eminentia apparuere. Labia five ora vulneris magis magisque ad fe invicem accedentia, fpati-

spatium in medio vix $1\frac{1}{4}$ pollicis inter se reliquerunt. Omnia hinc siccis pluma-ceolis in deligatione tecta & spleniis uti antea firmata fuerunt. Aeger sanitate nunc commode fruens, prima tum vice ab operatione facta, pulli gallinacei affati carnem comedit, omnia perfecte dige-rens, alvo naturali ac copiosa gaudens, certo functionis ac situs intestinorum cum omento perfecte naturalis signo; cum ante operationem haec excretio tar-da ac difficilis fuerit. Dolor ac sensibili-tas testiculi dextri, ejusque intumescencia naturali major, supra pluribus exposita, durante vulneris suppuratione & cura, & imprimis alvo tam copiosa ac naturali quotidie succedente, sensim nunc diminui ac evanescere incepit, ut attactu dolorifi-cus jam non amplius, magno cum aegri solatio fuerit. Refluxus enim per vasa testiculi venosa ac haemorrhoidalia, tum

ex repositione omenti & intestinorum in
situm naturalem, tum ex circulo sangui-
nis per vasa haemorrhoidalia liberiori na-
turalis redditus, causam mali abstulit.
Optime hinc sese sequentibus diebus ae-
ger habuit, vulnere de die in diem ma-
gis magisque angustato ac labiorum oris
ad se invicem accedentibus. In media
tantum vulneris parte, ubi facci perito-
naei herniosi resecti partes residuae, funi-
culo spermatico adhaerentes, suppuratio-
nis ope ablatae fuerant, profundior ma-
cula albicans, itidemque in puncto deli-
gati facci prope annulum aderat; quibus
locis, plumaceolis unguento digestivo in-
unctis, obtectis, duodecimo Iulii rubellae
exsurgentes papillae carneaе elegantes
ac firmiores apparuerunt, totum vulnus
aequabiliter obtegentes.

Decimo tertio Iulii aeger post noctem valde quietam optime se habuit, vulneris habitus sanissimus, deligatio vero eadem, ac prioribus diebus fuit. Hoc vero die aeger noster ad labores animi solitos redire studens, magna cum difficultate, dorso in lecto supra dicto incumbens, litteras ad amicum scripsit. Hinc vesperi longe debilior ac prioribus diebus factus est. Debilitatis vero hujus effectus magnum fuit fluidorum, per vulneris aperta vasa dispendium, benigna quippe illa sub puris nomine adeo copiose transfudaverant, ut plumaceolae ac splenia, ad linthea lecti usque, humorum hac justo copiosiori quantitate madefacta fuerint. Minime ergo mirum erat, vulneratum ejusmodi aegrum ex leviori hoc animi labore, virium dispendium tam insigne persensisse, cum humores ad nutritionem

necessarii, per vulnus nimia quantitate ex
laxatis vasculorum ost iiseffluentes, vires
valde imminuant. Docet vero haec expe-
rientia, quam necessaria sit ejusmodi vulne-
ratis animi corporisque quies, ad sanatio-
nem tanto facilius obtinendam. Vasa enim
magis fortiora vulneri consolidando magis
idonea sunt, quies corporis autem impe-
dit, quominus frictione faucia superficies
ejus fiat, curationem vulneris ob destru-
ctionem vasorum minimorum impediens
atque protrahens; unde & ipsa rudior
vulneris ad sanguinolentiam usque abster-
sio, ejusdem consolidationi contraria, om-
ni studio evitanda est, praestatque illi le-
nis lintei carpti ope vulneri appressi, pu-
ris ablatio, ut sese pus in lintei hujus
carpti interstitia potius imbibat, quam
fortius abstergendo, faucia vulneris super-
ficies abstersione ejusmodi reddatur. Ae-
ger hinc lassitudine debilior, attamen sine
febre

febre fuit, functionibus corporis vitalibus omnibus rite sese habentibus. Hinc decimo quarto die Iulii, sequente nempe die, post optimum somnum, vires, cum sanitate corporis ac quiete animi, longe fuere fortiores.

§. 35.

Decimo nunc quinto Iulii omnibus sanitatis signis partiumque functionibus valde naturalibus atque perfectis, vulnus ob luxuriantes nimis carnes, curationem ac consolidationem ejusdem impediens, in parte ejus scrotali, lapide infernali leniter affricatum fuit. Hinc dolor initio ortus est acutissimus, quasi sectionis ope cultri, qui post horarum aliquot spatium quidem leniri incepit; attamen aeger hoc die nervorum irrationes leves sensit, noctem vero quiete transegit. Sequenti vero die papillis luxuriantibus orisque vulneris denuo lapide hoc caustico fricatis,

tis, dolor inde insuperabilis exortus est. Hunc secuta sunt, frigus extremitatum, pulsus constrictio, sudor frigidus, animi sensuumque summa irritabilitas, spasmus in musculis maxillae inferioris, vox tremula, lingua & rigida, & voluntati animae minus obtemperans. Status hicce ad horam usque tertiam pomeridianam perduravit, ut aeger vesperi viribus plane destitutus, cum pulsu parvo adeo debilis fuerit; ut lecti mutationem, & ab uno in alterum ejus transportationem, absque lipothymia ferre non potuerit. Dies hinc anxie transactus est, docetque haec observatio, quam necesse sit in sensibilibus subjectis caute & cum summa cura caustico hoc medicamento uti; ne constrictione minimorum vasorum, nervorum vero nimia irritatione, symptomata ex circulo humorum impedito ac nervorum debilitate oriantur. Difficile qui-

quidem est, luxuriantes vulneris carnes absque hoc remedio compescere, atque tardius omnino vulneris consolidatio ac cicatrificatio procedit, imprimis istis in locis, ubi vulneris compressio, uti hic in scroto, locum non invenit. Attamen cum sensibile ejusmodi corpus, ad convulsivos usque motus atque constrictiones partium internarum funestas, irritatione hac redigi possit, magis omnino conveniet, a medicamento ejusmodi nervorum systema laedente abstinere, ac vulneris consolidationem protrahere, quam remedium malo pejus applicare. Ex irritatione hac alvus aegro ter copiosa & diarrhoeae similis fuit, noctem vero, dolore sensim ad vesperam imminuto quietam egit. Effectus lapidis infernalis in vulnere ipso optimus fuit; carnes enim luxuriantes depressae, vulnus magis aequale & rubellum, suppuratio vero optima inde secuta est. Attamen

men ex dictis rationibus, aegro simul remedium hoc abhorrente, ab ulteriori ejus applicatione abstinere satius ductum fuit.

§. 36.

Quare ergo decimo octavo Iulii vulnus unguento ex olei amygd. d. rec. & sine igne expressi uncia una, cerae albae virgineae, cerussae albae subtilissime pulverisatae ana ʒiij, extracti saturni Goulardi ʒjß, optime in mortario vitreo tepido invicem tritura subactis composito, ac plumaceolis inuncto, in deligatione tectum fuit. Hinc nullus dolor, nulla sensatio in vulnere ingrata orta, atque aeger diem hunc feliciter degit, quamvis calor atmosphaerae octoginta octo graduum toto hoc die fuerit. Vires usu decocti corticis peruviani supra dicto, cum pulveribus resolventibus continuato, optime redierunt. Cuti dorso, ex decubitu continuo

nuo in dorsum dolenti, ac rubrae, aqua calcis vivae recens, cum tertia parte extracti saturni Goulardiani mixta applicata fuit, cum unguento ante dicto exsiccante; unde dolor, rubor atque excoriatio, brevi cessarunt ac sanata sunt, cutisque hoc remedio, ad perfectam usque aegri curam in statu sanitatis conservata est, imprimis cum in latus aeger decumbere plurimum diei tempus nunc potuerit.

§. 37.

Vigesimo hujus mensis, carnes vulneris luxuriantes magis depressae ac tota superficis firmioris habitus fuit. Superne tamen in annuli abdominis regione, ad papillas eminentiores magis exsiccandas, solutio lapidis divini granorum decem in uncia una aquae calcis vivae in plumaceolis applicata est, unde dolorem aeger acutum ad secundam usque horam pomeridianam sensit. Aeger his diebus quereba-

tur de difficultate masticandi cibos, ut panem ac carnem comedere non potuerit, dolore quippe & impotentia ad manducandum impeditus. Sensum hunc ingratum postridie ab applicatione lapideis infernalis perceperat, continuatum & quotidie auctum. Debilitas ex nervorum irritatione ac spasmis superiorum capitis partium orta symptomatis hujus proxima causa fuerat. Ut itaque situs supinus in dorsum capite elevato & antrorsum pressio, motum maxillae in depressione difficiliorem ex abbreviatione musculorum ejus depressorum redderet; actione vero omnium musculorum magis ex irritatione dicta nervorum debilitata, maxillae, actio ad manducandum cibum solidiorem sufficiens non fuerit. Suadebam tamen ante dicti impedimenti causa, ut collocato corpore in latus manducationem perficere tentaret, quo facto bene

bene illa successit, ac sine difficultate comedit, quod supinus flexo capite antea non poterat. Ex his vero apparet irritationis in nervos in sensibili hoc corpore insignis effectus. Successus hoc die applicatae solutionis lapidis divini, aegro quamvis optime valente, postridie fuit, ut faucia sanguine pars superior vulneris prope annulum exstiterit, reliqua exsiccatione unguento tecta magis consolidata ac albescent. Hinc ficcis plumaceolis haec superior, inferior vero vulneris pars scrotalis, iisdem unguento exsiccante illitis obtecta fuit. Dolorem itaque, nisi in ipsa deligatione, aeger valde modicum sensit. Attamen sensibilitas aegri insignis ex hoc etiam apparuit, quod clysmate, ad eluendum tantum intestinum (alvus quippe pridie libera fuerat), aegro ipso desiderante, tanta in intestino recto post deligationem constrictio orta fuerit, ut

nulla arte nec studio siphonis tubus in
intestinum hoc introduci, nec clyster ap-
plicari potuerit, aegerque cum indigna-
tione injectionem ejus recusaverit. Certo
itaque indicio, quantum in sensili corpore
nervorum irritatio quaevis ad internorum
viscerum spasmodicas constrictiones gene-
randas efficax sit. Dies bene peractus,
praeter difficultatem istam in manduca-
tione durantem. Sequenti die XXIII^{to}
totum vulnus exsiccante unguento plu-
maceolis illito obtectum fuit; ad evacuan-
da vero acria primarum viarum, obstru-
ctionesque in minimis vasculis ex lentore
circuli sanguinis ortas resolvendas, salis
carolinensis drachmas duas, juscule car-
neo tenuissimo solutas aeger sumsit, ex
quibus alvus ter, cum optimo sanitatis
usu laxata fuit. His itaque remediis ex-
ternis ac internis ita continuatis, labia
vulneris magis sensim ad se accesserunt,

ut vulneris latitudo in parte scrotali inferiori, ubi tamen maxime labia distabant, vix dimidii pollicis fuerit.

§. 38.

Vigesimo octavo Iulii, ad evacuan-
dam alvum cum resolutione viscidorum,
nocte tranquille peracta, salis polychresti
drachmas duas juscule carneo solutas hau-
sit. Vulnus superius prope annulum car-
nibus luxuriantibus magis confertum ac
elatus, emplastro exsiccante tectum; in-
ferius vero ad mundificandum vulnus, un-
guentum ex balsami Arcaei partibus tri-
bus, olei amygd. d. recentis parte una,
& lapidis divini parte duodecima ad $\text{ʒ}\beta$ un-
guenti nempe, scrupulo uno lapidis hujus
terendo intime admixto compositum,
plumaceolis illitum impositum fuit. Se-
quenti vero die toti vulneri idem un-
guentum in deligatione applicatum fuit.
Hinc dolor, qui priori die lenior, nunc

insignis ortus est, ad constrictiones spasmodicas & frigus extremorum, cum sudore frigido exurgens, aegrumque in hoc statu ad tertiam usque horam pomeridianam detinens. Valde debilis ex hoc dolore, languidus, & de doloribus plurimum conquestus, in tristitiam animi, ob dolores ex causticis oriundos, sanationis vero retardationem ex eorum neglectu, incidit; ex quo tamen post somnum quietum postridie in hilaritatem animi mox rediit. Attamen trigesimo die, post applicationem hujus lapidis divini, vulnus totum sanie sanguinolenta tectum undique fuit. Deligatio hinc sicca cum plumaceolis facta, aegrum absque dolore post deligationem degentem, in statum valde tranquillum restituit. Omnibus vero functionibus corporis nunc ex voto succedentibus, viribusque internis circulationis valde naturalibus, ne adstrictione obstru-

obstructiones in minimis mesenterii vasis
 orirentur, decocti corticis peruviani usum
 cessari, loco ejus vero elixirium stomachi-
 cum ex extracti cascarillae aquosi $\mathfrak{z}\text{ij}$, ∇^{ae} cin-
 namomi $\text{f. v. } \mathfrak{z}\text{iv}$, liquor. min. anod. $\mathfrak{z}\text{j}$, bis
 de die ad $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$ sumendum substitui, consultum
 duxi. Hujus usu flatulentiae in intestinis
 cessarunt, digestio ciborum perfectior red-
 dita, salis vero polychresti usu, ad duas
 drachmas interdum mane exhibito, vel
 animae rhabarbari $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$ cum pauculo liquo-
 ris mineralis, obstructionibus & alvi, &
 vasorum minimorum intestinalium obviam
 itum est.

§. 39.

Aegro dolorem ex usu unguenti sic-
 cantis supra dicti percipiente, aliud ex
 Arcaeï balsamo cum exsiccantibus pulve-
 ribus & balsamo commendatoris mixto,
 in usum vocatum est; unde vulnus secun-
 do Augusti die purum quidem ac in loco

annuli depressum apparuit; attamen in infima vulneris parte, sine nempe scroti, ubi compressio a spleniis locum non invenerat, a pondere vero ipso humores magis descendebant, luxurians cellulosa, albicans, mollissima, sanguinem non fundens, ad quartam pollicis partem protuberavit. Ex hac dolor aegro acutissimus, motum fere nullum permittens ortus est, quippe & spleniorum ad hanc partem appressio & affricus, quamvis lenissimus, in motu supra lectum, comprimendo hanc cellulosam mollem, irritationem eximiam, & aegro vix tolerabilem excitavit, ut aeger in hac vulneris parte, deterfione quamvis lenissima ad pus removendum facta, dolore adeo vehementi excrucietur, ut sudor frigidus, cum pulsu, ex constrictione arteriarum spasmodica, parvo, per cutem ubique eruperit. Cum vero hanc protuberantem mollissimam

mam substantiam ex sanguinem fere ac pallidam, nil nisi fibrarum cellulofarum elongatarum cum vasculis minimis excretionem esse, dubitari non possit, facile apparet quam impossibile sit, cellulofae tunicae sensilitatem ac irritabilitatem denegare, cum ad tremorem usque totius corporis, solo ad tactu leniori digiti vel lintei carpti ope, dolor vehementissimus ac summa irritatio, ex hac cellulofae extra vulnus elongatae adeo parva quantitate orta fuerit. Neque balsamo dicto exsiccante coërceri cellulosa haec spongiosa, nec dolor imminui potuit.

§. 40.

Hinc tertio Augusti vulnus extracti facturni Goulardi & aquae calcis vivae recentis partibus aequalibus inter se mixtis, penicilli ope in tota sua superficie humectatum atque illitum fuit; ex quo dolor nullus singularis obortus, vulnus vero al-

bescens, & in superficie sua momenti tempore, quasi exsiccatum redditum est, faucium autem illud ex abstersione, sanguinem ex vasis fundere illico cessavit. Ad carnem spongiosam, mollem, albescentem in parte vulneris infima protuberantem compescendam atque exsiccandam, aegro lapidem infernalem nimium abhorrente, quarto Augusti alumen ustum subtilissime pulverisatum, plumaceolae inspersum, applicatum fuit. Ex hoc alumine dolor initio igneus, insigniter urens ortus est, arteriarum constrictione spasmodica & sudore comitatus, qui per totum diem continuavit, prouti particulae aluminis a fero effluente ex vulnere, una post alteram solvebantur. Attamen hic dolor primo die satis tolerabilis fuerat. Sequenti die contractio aliqualis spongiosae hujus cellulosae luxuriantis in deligatione visa est, margines vul-

ne-

neris in infima hac parte magis ad se accesserunt, nimium vero adhuc protuberante cellulosa, tum in parte infima hac, tum media vulneris parte, tectum denuo illud aluminis pulvere fuit. Sensus aegro inde longe ac prima vice acutior, ut vix illum perferre prae dolore potuerit, continuo quippe absque intervallo urentem. Quare sexto deligatio denuo plumaceolis aquae calcis vivae cum extracto saturni Goulardi imbutis facta, dolorem nullum movit, septimo sicca pergrata, octavo alumen ustum superne prope annulum & in infimo sine vulnere impositum, dolorem intolerabilem excitavit, toto die durantem, quem nono denuo ficcis plumaceolis facta deligatio lenivit. In suprema vulneris prope annulum parte, magis magisque sensim cicatrice a suprema inde extremitate sua claudi, cuticulaque tegi vulnus incepit.

Cum vero nulla arte ex applicatione dictorum remediorum externorum exurgens illa in scrotali vulneris parte infima laxa, cellulosa ac spongiosa caro auferri potuerit, tandem aeger hanc partem sibi lapide infernali tangi passus est. Dolorem inde longe minus acutum breviusque durantem sensit, ac ex alumine usto; ut & hoc & sequenti die eadem ratione hoc lapide inferius vulnere applicato, non nisi per aliquot horas valde modicus dolor duraverit, aegro ipso faciente, se non immensum neque tantum, ac ex applicatione aluminis usti ex hoc dolore pati. Absque dolore nunc lecto insidere aeger potuit, diminuta ista laxa in infima scroti parte cellulosa, quae frictione sua doloris nimis molesti causa fuerat.

§. 42.

Decimo tertio autem Augusti, praeter infimam vulneris spongiosam partem, nunc fere reliquae cutis superficiei aequalem, suprema ejus prope annulum extremitate, ubi cellulosae laxae papillulae quaedam protuberabant, leniter tantum ac parcissime lapide infernali attacta, dolor adeo insignis & intolerabilis, ex leni hoc affrictu lapidis dicti caustici ortus est, ut aeger se in operatione ipsa tantum dolorem non sensisse exclamaverit, & ad desperationem fere & summam animi inquietudinem & anxietatem irritatus fuerit, adeo, ut iratus, ne amplius post haec lapide infernali vel caustico vulnus prope annulum tangeretur efflagitaverit, seque potius tres septimanas ultra diutius situm in dorso, ac curae remorationem perduraturum, quam una tantum vice dolorem hunc maxime infernalem ex applica-

ca-

catione caustici hujus sustenturum. Pulsus ex dolore hoc insigni contractus, sudor per totum corpus copiose & frigide prae anxietate emanans, animus ob retentitas iras fractus ac insigni tristitia & indignatione collabescens. Ex hac ergo, mihi tum ipsi nimium tristi observatione, nimis certa demonstratur veritas, cellulofam regeneratam cum vasis in vulnere sensilissimam ac summe irritabilem esse, cum minime ora vulneris cutanea, sed papillulae tantum spongiosae inter labia exfurgentes, & id quidem caute ac subtilissime lapide infernali adusta fuerint. Sive enim nervi sint, qui per cellulofam ac cum vasis elongantur, sive ipsa cellulosa, docet tamen in omni puncto sensilitatem in cellulosa existere. Unde in morbis inflammatoriis viscerum insignis ex inflammatione exfurgens dolor & symptomata facile explicari possunt, ut
in

in praxi ipsa & medica & chirurgica, multa hinc utiliter ad diagnofin, prognofin ac morborum curationem concludi & adplicari poffint. Probat praeterea impoffibilitatem in corporis ftructura ipsa existentem, applicandi cum fructu, ad accelerandam vulneris confolidationem ac curationem, lapidem infernalem aut alia ejusmodi cauftica ad deftruendam luxuriantem cellulofam; neque femper, cum fructu aegri ac confervatione totius corporis, *cito* illud in praxi ac morborum fanatione conjungi poffe. Crudeles vero interdum, in miferos, imperitos in arte chirurgos, ejusmodi exemplum cum horrore admonere deberet, ne lamentationibus refiftentem ac precantem vilioris conditionis aegrum, nimium & ultra vires difcruciarent, cum faepius gangraena ac vitae pericula inde oriri queant. In arte obftetricia cellulofae hujus fenfilitas do-

doloris ideam in separanda placenta exhibet, plurimumque dirigit ad subtilissimam ejus, lentam cautamque separationem, ne carnificum in hac arte exemplo, misellulas, abruptione placentae rudiori, inflammationi ac gangraenae aut morti subitae ipsi, uti id tristia exempla saepius docent, tradamus. Imprimis cum ex dictis appareat, longe majorem cellulosae esse sensibilitatem, quo propior illa partibus internis est, dolore quippe longe minori ex applicatione caustici ad cellulosam scroti infimam, quam ad hanc abdomini proximam.

§. 43.

Hinc ergo sequenti die, ficcis plumaceolis vulnus optimi habitus, angustatum ac firmioribus carnibus repletum, tectum fuit. Alvus salis mirabilis uncia una purgata fuit, cum effectu salutari. Aeger quoad corporis statum bene sese ex remediorum usu

usu habuit, animum vero ejus adhuc melancholicum ac tristitia oppressum, musicae usus ac amicorum confortium ad hilaritatem revocavit.

§. 44.

Attamen ne ullum quid remedium, cellulosae firmitatem in vulnere concilians, & ad consolidationem ipsius conferens omitteretur, nocte bene transacta, decimo quinto Augusti, plumaceolae imbutae liquido, ex aquae Phagaedenicae ℥ij & rosar. ℥j composito, vulneri impositi fuerunt, in infima vero ejus parte scrotali, durior atque callosior extremitas, lapide infernali paullum affricta, eaque ratione & sequenti die in deligatione continuatum fuit. Dolorem inde aeger valde modicum sensit, vulnus vero introrsum concavum atque depressum, oris sibi invicem valde approximantibus evasit. Attamen cum decimo septimo Augusti ex usu

usu aquae hujus phagaedenicae, vulnus valde faucium apparuerit, ab eo abstinendi satius ductum, vulnusque plumaceolis ficcis tectum in tota sua superficie fuit. Internis medicamentis, stomachico nempe elixirio, ad resolvendas obstructions in mesenterio vasisque minimis infimi abdominis, usum addidi pilularum gummato saponacearum, ex quibus aeger optime sese habuit, quotidie inde, cum rhabarbari paulum inerat, alvo naturaliter & copiose libera. Ptisanam vero ex radicibus solventibus ac sanguinem corrigentibus compositam ob flatulentias ferre non potuit, toto curationis tempore, aqua avenae decorticatae cum succo citri & elaeosaccharo citri, pro potu ordinario usus.

§. 45.

Vulnus itaque nunc valde angustari coepit, ut decimo nono Augusti in latissima

ma

ma sua scrotali parte, vix trium linearum seu decimalium partium pollicis latum fuerit. Ut vero tanto facilius nuda adhuc vulneris pars cuticula obtegeretur, totum illud extracto saturni Goulardi cum anatica parte aquae rosarum mixto, & in plumaceolis excepto tectum, infima vero vulneris callosior ac spongiosior extremitas quotidie lapide infernali levissime adfricta fuit. Ex applicatione hac extracti, praeter frigus ex humiditate nullus fere dolor, ex caustico vero levis ac brevis ingrata sensatio, nulla contractio in nervis, praeter quod in applicatione ipsa genu sinistrum paululum tremuerit. Suppuratio vero ab hac applicatione saturnina valde imminuta, vulnus ubique albescens, pus spissum, dolor in vulnere de die nullus, aeger motum supra lectum in omnes directiones absque omni molestia fecit, optimeque se-

se habuit, animi ac corporis viribus gaudens.

§. 46.

Die vigesimo primo Augusti continuatis iisdem remediis, vulnus valde elegans, cuticula pellucente alba ubique tegivisum est, nullaue inter sedendum, erecto trunco, versus annulum abdominis sinistrum viscerum abdominalium molesta pressio sentiebatur. Aqua itaque faturina, methodo ante dicta ad finem usque hujus mensis, vulneri in plumaceolis imposita; vulneris superior pars in regione annuli abdominis, cuticula tecta atque cicatrice clausa fuit. Infima vero ejus extremitas ob spongiosas carnes excrecentes & inter sedendum ex pressione & adritu ejus ad culcitram dolentes, interdum lapide infernali adtacta est. His sub circumstantiis aeger de lecto moveri fellaeque insidere incepit, paucissimo cum sensu

senſu dóloris in vulnere ipſo inferius adhuc aperto, & abſque ulla ſenſatione ponderis in abdomine verſus annulum prementis, ut potius in regione annuli hujus ſiniſtri abdomen depreſſius ac in dextro fuerit. Inferius tamen, ob laxitatem ſcroti, vulnus aegrius ſanari potuit, cum nulla vis muscularis, nec preſſio externa, ſuperne ad annulum abdominis applicabilis, in inferiori hac parte labiorum vulneris ad ſe approximationem efficere potuerit, ſed natura ſola, remediis adjuta omnem hanc opem ferre debuerit. Sanitas nunc aegri tantum increvit, ut cum viribus corporis auctis, aeger obefior ac ante curationem redditus fuerit.

§. 47.

Continuante ſub applicatione aquae ſaturninae vulneris cicatrifatione ac ſanatione, cruſtaque illa, quam cum exhalante lymphâ, aqua ſaturnina in ſuperficie re-

generatae cuticulae formaverat, nunc caute spatulae ope oblata, aeger quarto mensis Septembris prima vice, in erectum situm, pedibus instando, elevatus e lecto fuit. Jam ante in lecto situs, in genubus, sinistro imprimis, rigiditatem quandam cum debilitate junctam aeger senserat. Neque mirandum, cum nervorum & vasorum in pelvi ad femur descendentium pressio, diminutus hinc in musculos influxus, eorundem ex defectu motus per plures menses fibrarum laxitas, atque inanitio, debilitatem hanc sibi comitem omnino habere debuerint. Accedit, quod irritatio nervorum pedis, tum in operatione, tum in deligationibus vulneris singularis, tremorem totius pedis excitans, nervos pedis prae reliquis valde debilitaverit. Affluxum humorum longe ac in reliquas partes minorem, parciolem hinc & fibrarum cellulosa- & musculosa- nutritionem,

pe-

pedum macilentior ac reliquarum corporis partium habitus, ad oculum demonstravit, ipsum vero in extremitates has inferiores sanguinis ac nutritiorum humorum influxum in naturali corporis statu augens fluidorum pondus, defectu suo hanc inanitionem auxit. Hinc quarto Septembris prima vice, sustentatus a duobus ministris, pedibus insistere coepit, fellae mox impositus. Quinto Septembris cum debilitate, tremore, atque dolore genuum insigni, duobus amicis sub brachiis sustentatus atque adjutus, in hypocausto gradi periculum fecit. Haec debilitas vero atque pedum ad portandum corpus insufficiens firmitas, de die in diem imminuebatur, ut undecimo ejusdem mensis jam solus & absque auxilio ambulare, immo per scalam in superiores partes aedis adscendere potuerit.

Non sine auxilio fasciae idoneae hernialis aeger motus hosce suscepit. Nulla quidem sensatio ponderis prementis versus annulum aderat, neque ullum supererat dubium, firmatam cicatricem retinendis visceribus abdominis & actioni ac pressioni diaphragmatis resistendi satis superque sufficientem, aegrumque non palliative sed perfecte curatum & sanitati restitutum esse. Attamen ut quovis modo securitati aegri consuleretur, fascia, ex ipsius elateris cinguli, introrsum prope extremitatem suam anteriorem inflexi structura, versus annulum pulvilli mollioris ope leniter & aequabiliter in quolibet corporis motu premens, seque abdominis huic parti firmiter opponens, ad annuli cicatricem applicata est. Ex hac aeger nullum incommodum sensit, eamque cum optimo fructu continuo gestavit, securitatis

tatis potius quam necessitatis causa, ut firmior ipsa cicatrix hac pressione reddatur. Molle, ex linteo tenui duplici gossypio repletum pulvinar sive matraciolum inter cutem atque fasciae pulvinar interpositum, affricatum, initio molestum, impedivit. Duriores vero ac elatere fortiori prementes fascias, absque laesione ferre non potuit. Immo experientia edoctus, certus sum, molliores ac elatere in ipso cingulo prope pulvillum existente agentes fascias, reliquis, proprio & laminae pulvilli adaptato vehementi elatere, pulvinar introrsum premente, agentibus, longe anteponendas esse, neque enim contusione sua laedunt, nec a pressione aequabili remittunt.

§. 49.

Hac ergo fascia munitus aeger, decimo quarto Septembris, coelo sereno, aëre vero valde miti, in hortum prope

aedes meas ab amicis sustentatus & adjutus, prima tunc vice sese contulit, aërem ipsum nunc sine molestia ferens, quem primis diebus vix sustinere potuerat, in hortu vero lente obambulans. Ad hunc usque diem ob vulneris deligationem facilius peragendam, & ad vires conservandas aeger lecto antemeridiano tempore incumbens mansit, & eodem in situ prandium coepit. Decimo vero quinto hunc situm mutans erecto corpore sedens, pransit. Decimo sexto vulnus integrum perfecte cute obtectum & cicatrifatum fuit. Eoque die prima vice matutino tempore, sani hominis instar surgens aeger, atque vestitus, dignissimum virum SCHMUCKERUM, obviam illi eundo, salutavit, qui operationem ab illo tam sapienter factam, nunc felicissimo curationis fine coronatam vidit. Nullo per totum hoc tempus aeger vino usus fuerat,

fuerat, cujus cyathum prima iterum vice inter prandendum hoc die haufit. Decimo vero octavo in suburbanum vivarium publicum perelegans regiae noſtrae urbis, in rheda poſt curationem primam peregit obambulationem. Initio timens fuccuſſus ſuper pavimentum incedentis rhedae, aegre paullulum hunc motum tulit, quem ultimo tamen magis adſuetus, cum optimo effectu ſuſtinuit.

§. 50.

Hac itaque ratione aegro noſtro dilectiſſimo ac digniſſimo ex aerumnis morbi hernioſi ac ſymptomatum illum concomitantium, per Dei inſignem gratiam, feliciter erepto, in eo nunc omnis verſabatur perficiendae ſanationis cura, ut obſtructiones a pluribus inde annis in vafiſ abdominalibus minimis formatae perfecte reſolverentur, ut partibus corporis omnibus vafiſque relaxatis robur, ac naturalis

humorum circulus, in abdomine inprimis per tot annos irregularis, cum symptomatibus haemorrhoidum internarum coecarum auferatur.

§. 51.

Continuaverat hoc scopo per plures iam septimanas pilulas gummato - saponaceas evacuantes, ex iisque insignem perceperat effectum in restitutione evacuationum naturalium antea irregularium, & in liberiori per vasa haemorrhoidalia circulo. Digestionis vires ex usu elixirii stomachici atque diaetae convenientis, tantum redditae, ut cum appetitu ac sine molestia cibos & comederit & optime digesserit. Ut vero humores tenaces quiete corporis in minimis vasis magis retardati, in fluidiorem mobilioremque massam redigerentur, ac robur naturale minimis redderetur, aquarum pyrmontanarum usum consului, quarum sedecim lagenas,

genas, feriem interdum ob alia remedia necessaria interrumpens, cum salutari in vires vasorum effectū haussit, continuato cum his aquis & pilularum & elixirii stomachici usu.

§. 52.

Rediit autem per intervalla haemorrhoidalis ille dolor, in testiculum sese & pedem brachiumque dextrum cum tristitiae sensu extendens. Dolor imprimis dextri, magis sinistro tumidi testiculi, aegro ideas tristes reproduxit ac varie animum curis anxit. Pressio testiculi fortior, suspensorii ope, durante cura, dolorificum sensum in illo excitaverat. Emplastrum mercuriale camphoratum ad resolutionem stagnantium in cellulosa humorum applicatum, ob irritationem & cutis ruborem ferre non poterat, dolor quippe hic ab expansione vasorum haemorrhoidalium venarumque revehentium testiculi

com-

compressarum ortum suum trahens, remedium hoc respuebat. Motus corporis in rheda super pavementum, circulationem per vasa abdominis adjuvans, dolorem hunc brevi temporis spatio dissipavit. Attamen ut vasa haemorrhoidalia ipsa evacuatione in naturales diametros redigantur, compressio vero nervorum ac vasorum revehentium testiculi evitetur, sanguiifugas numero undecim ad ani orificium vigesimo secundo Septembris applicari curavi, quae sanguinis quantitatem insignem evacuarunt, vulnusculis insuper per totum diem sanguinem copiose fundentibus; ut plus octodecim unciis sanguinis aeger hac operatione perdiderit. Optime sese hinc aeger habuit, dolor in testiculo ac dextro pede remisit, & post motum in rheda sequenti die plane cessavit, apparentibus tertio die ab applicatione sanguiifugarum varicibus haemorrhoidum coecarum.

§. 53.

Continuato usu aquarum pyrmontanarum cum reliquis remediis, ac vectione in rheda quotidie repetita, aeger noster toto hoc mense optime se habuit, dolorem haemorrhoidalem dictum non sensit, vires in dies auctae sunt, ut trigesimo Septembris prima vice, incertis quamvis gradibus, in platea sexaginta & ultra passus incedere potuerit. Catarrhalis lenis benigna febricula, ex refrigeratione orta, per plures dies aegrum infestaverat, hinc virium incrementum nec proportionatum antecedentibus diebus nec numero dierum fuit. Post motum ambulatorium in urbe sexto septimoque mensis Octobris, dolores in pede dextro, ac testiculo ejusdem lateris, nec non lassitudinem sensit inexprimabilem, ut scalam descendere prae debilitate absque sustentatione & auxilio aliorum non potuerit. Somno vero quieto

eto nocte transacta, melius sese nono & decimo Octobris habuit, motu corporis vectione in rheda ad circulationem faciliorem ac liberiores reddendam, cum optimo effectu usus. Undecimo vero deambulatio, eundo per plures horas ad visendam bibliothecam ac pinacothecam regiam, insigniter eum debilitavit. Rediit dolor in testiculo dextro ac pede ejusdem lateris, hinc decimo tertio mensis Octobris duodecim denuo sanguiugae ad anum applicatae fuerunt, minus sanguinis quam prima vice fundentes. Ardens testiculi dextri & pedis ejusdem lateris dolor hoc die continuavit, tristitia animum aegri replevit, nec nisi cum somno cessavit. Semper enim haec fuit doloris hujus ratio, quod vehemens quamvis, somnum tamen non impedit, sed simul ac aeger lectum intravit, post breve tempus, calefacto a stragulis corpo-

corpore, dolor omnis cessavit, ac somno quieto noctem aeger transegit. Praeterea vero flatulentia intestinorum abdomen expandente, vasaque comprimente dolor in testiculo & pede dextro adfuit, qui post flatus expulsos aut alvi copiosam evacuationem brevi iterum cessavit. Sedendo inter scribendum, aegro tensum abdomen comprimente, dolor testiculi augebatur, qui motu in rheda, quamvis succussus super pavimentum vehementiores fuerint, mox profligatus fuit. Hinc ergo certa fieri poterat conclusio, dolorem in testiculo hoc dextro ac pede ejusdem lateris, circulationi humorum lentiori in vasis abdominalibus, tanquam sequelis morborum antecedentis aegri status, quocum per tot annos ante curam hanc conflictatus fuerat, unice deberi. Immo ex omnibus dictis testiculi hujus dextri symptomatibus haemorrhoidalibus, bene con-

consideratis elucet, prognosin istam quorundam recentiorum in chirurgicis scriptorum, testiculum nempe oppositum lateri hernioso, summopere dolere atque hinc in scirrhosum tumorem sive sarcocelen permutari minus firmam esse, quam ut pro vera assumi queat. Restituto enim circulo humorum in vasis abdominis, eoque libero, & dolor & tumor testiculi dissipatur, id quod frequens in praxi mea experientia me abunde docuit, qui damnatos saepe aegros ejusmodi, internorum medicamentorum resolventium ac evacuantium nec non fomentationum ac balneorum usu, in integram sanitatem restitui.

§. 54.

Adhibitis itaque hoc in aegro nostro omnibus iis remediis internis supra enumeratis, resolventibus, diluentibus ac roborantibus, balneorum tepidorum usum
ad-

addidi, ex globulis martialibus cum sapone veneto compositis. Ejusmodi balneo tepido decimo quinto Octobris per horam dimidiam matutino tempore usus aeger, effectum inde sensit incomparabilem. Lassitudo pedum eodem die vesperti longe minor fuit. Haemorrhoides coecae externae postridie sese manifestarunt, cum dolore in testiculo dextro. Usu vero horum balneorum mane quotidie continuato, insignem sensit in viribus corporis totius & in sanitate, visibile fere augmentum, ut alacrius circumire motumque ac labores absque molestia ferre potuerit.

§. 55.

Ut vero itineris faciendi periculum nunc faceret, Charlottenburgum, urbem uno milliari Berolino distantem, regiae arcis visendae causa in rheda profectus

I

est.

est. Ex hoc parvo quamvis itinere, plurimum lassatus rediit, immo vix ibidem scalas adscendere prae debilitate potuit, quae tamen debilitas post balneum postridie sumptum plane disparuit, ut bene sese aeger hoc die habuerit.

§. 56.

Ipsam hoc sanitatis ac virium post usum balneorum, ex voto succedens augmentum, aegrum ante abitum suum Berolino, Potsdammum, regiae sedis urbem, proficisci, ad contemplanda ibidem miracula artis, Europae totius & naturae invitavit. Optime ac absque lassitudine hoc iter sustinuit, stupefactus ibidem Majestatis Regiae eximio splendore & intuitu ac admiratione rerum maxime mirabilium, quas mens una eaque inter humanas cognitione, sapientia, prudentia ac judicio omnium maxima, in unum quasi coelum

coelum regium ordinavit atque congeffit. Gaudio vero supra coelos elatus novaque quasi vita donatus fuit, cum maximum seculi nostri miraculum, Regem nostrum nempe sapientissimum coram videndi, admirandi ac venerandi honor illi, conciliatus, atque unici in vita sua sibi superstitis voti compos sic factus fuerit. Gratia enim atque humanitas Clementissimi ac Maximi Regis nostri toti terrarum orbi cognita, ad solium suum Regium, Archiatrum nostrum Brittannicum non solum appellavit & admisit, sed perterritum ac splendore tam immortalis viri primo momento perculsum quasi animum ejus, benignitate ac dulcedine sapientissimarum adlocutionum ac discursuum adeo sublevavit ac erexit, ut cum summa admiratione, ac prae gaudio ac amore subsiliens, coelestis Regii ingenii, ac summae eruditionis ac sapientiae Ejus per

I 2 ses-

sesquihoram fere & testis & admirator
& venerandus artis suae asclepiadeae discipulus fuerit. Hoc unicum in vita sua felicitati suae defuisse saepius effatus, maximumque sese diem intuitu & admiratione tanti Regis vixisse. Perfectissimo hinc gaudio repletus & nova quasi vita inspiratus, nulla incommoda ex hoc itinere sensit, felix & hilaris cursus fatis amplos peregit, ac Berolinum perfecta sanitate fruens, nullam debilitatem persentiens die vigesimo septimo Octobris rediit. Sanitas haec perfecta, absque ullo incommodo, crescentibus in dies usu balneorum continuato viribus, ad finem usque mensis continuavit.

§. 57.

Immo cum primo & secundo Novembris scribendo ac meditando, absque ullo corporis motu, totum diem egerit, aliud incommodum tamen nullum sensit, praeter

ter

ter flatulentias in intestinis, ex quibus levis dolor in testiculo perſentitus fuit, brevi tamen ceſſans; tertio vero, reliquisque ante abitum ſuum diebus, absque ullo veſtigio doloris in testiculo dextro, adeo perfecta ſanitas amati viri continuavit, ut gratiis deo amicisque ſuis pro auxiliis in illum collocatis, cum animi adfectu abſolutis, diem itineri cum Deo ſuſcipiendo octavum hujus menſis Novembris, durum omnino mihi meisque ob abitum perdilecti cariffimi amici nuntium, praefixerit, quo moeſtus ipſe, Hannoveram cum votis precibusque ad Deum pro conſervatione ſua fervidis, fauſtis ominibus abiit, triſte nobis ſui deſiderium relinquens. — Publice vero profiteor, me digniſſimo huic ac cariffimo amico, pro ſua in me amicitia, ac benevola grataque leviffimorum beneficiorum in eum pro viribus collatorum accepta-

tione, immensum debere; Gratias Deo, pro sua curationis benedictione ac pro tanti ac tam bene meriti viri dilectissimi-que amici restitutione ac conservatione ex animo agens.

§. 58.

Omnibus itaque sanitatis perfectionibus ac signis post curam peractam in unum quasi collectis, ex descriptione hac elucentibus, coronidis loco laudatissimi viri ipsius verba gallico fermone mihi tradita addam, dicentis: „ Ex eo tempore, quo lectum post curationem vulneris peractam deserui, appetitu eximio gavissus sum, noctesque omnes, (praeter unicam Potsdammi, quam in exstasi quasi prae gaudio, post regium colloquium cum voluptate insomnem duxi) somno dulcissimo, maxime tranquillo ac perfectissimo transegi. Fuerunt qui timebant,

ne

ne post operationem peractam, simul ac motu corpus exercerem, colon atque epiploon versus annulum abdominis finistrum gravitarent. Hinc larga fascia tanquam cingulo abdomen circumdare atque firmare, mihi consuluerunt. Periculum feci gestandi hujus cinguli, sed ferre plane non potui, hinc omisi. Nunquam vero, ad hunc usque diem ullam ne minimam quidem versus annulum abdominis finistrum sensi pressionem aut gravitationem, ne in motu quidem ac succussibus corporis in rheda super pavimentum longe vehementioribus. Inflato vero ac expanso abdomine, pressio intestinorum ac viscerum abdominis ubique aequabilis, eademque sensatio in regione annuli abdominis finistri ac in tota reliqua abdominis parte adest. Scribo absque ullo incommodo, nec minimum exinde molestiae sensum percipio, cum antea

operationem scriptio aliquot minutorum absque summo doloris & anxietatis sensu a me fieri non potuerit, & hanc ob rationem impossibilitatem saepe in se involuerit. Tenso & expanso a flatulentiis in ventriculo ac intestinis inclusis abdomine, alvoque constipata dolorem in testiculo dextro sentio, in pedem dextrum ad antibrachium ejusdem lateris usque sese extendentem, cum sensu tristitiae conjunctum. His vero flatulentiis dissipatis aut absentibus, alvoque naturaliter libera, nil plane doloris supra descripti persentio, mente fruor hilari atque vivaci, & animam meam energia praeditam atque gaudentem nunc iterum percipio, qua per plures praecedentes annos omnino carueram. Satis laudare effectum balneorum excellentem, ac reliquorum remediorum non possum &c.

§. 59.

Ex his ergo aegri nostri ipsissimis translatis verbis intelligitur, optima nunc sanitate illum frui, ad conservandam vero illam, motum corporis equitatione aut vectione in rheda, victum digestionem facilem, nec flatulentias nec obstructions generantem, medicamentorum vero resolventium leniter evacuantium, ac roborantium internorum ac externorum, balneorum nempe saponaceo - martialium, usum & in posterum utilissimum fore. Neque enim toto illo curationis tempore, quod atrox nigerrima invidia, calamitatum amatrix, Hannoverae sparserat, ullo tabis aut phthysos levissimo symptomate laboravit. Neque, quod rumor, asylum ignorantiae proditae quaerens, divulgaverat, incurvatus in anteriora post peractam sanationem incedit, sed erecto corpore procerus corporis pulcherrima forma gau-

det. Neque scirrho laborat in dextri lateris testiculo, quem minus cauta aliorum prognosis dignissimo viro antea praedixerat; neque cum ulla ullius nobilis ac necessariae ad perfectam corporis constitutionem ac sanitatem partis resectione curatio facta est, quod, cum impossibilitate curationis per operationem chirurgicam, ob varicocelen falso suppositam, plures medici & chirurgi Hannoverae, fatum aegri huc properantis maligne lugentes contenderant; Neque ergo, prouti id prognosis ac opinio quorundam medicorum false tulerat, Hannoveram incuratus a nobis remissus est; neque, quod post operationem felicissime peractam invidiosi vitam ac sanitatem aegro nostro dignissimo invidentes, divulgaverant, operatio facta iniqua, inutilis ac infructuosa fuit, sed perfecte, non palliative a morbo suo curatus est, ac diu vitam longaevam cum
opti-

optima sanitate per dei gratiam conserva-
bit. Neque vitam excoriatione & gan-
graena ex situ horizontali post operatio-
nem finivit, qua spe animum indigni qui-
dam mortales mulserant, sed facillime
huic malo, praeter spem & cognitionem
forte illius, qui ejusmodi mendacia spar-
serat, obviam remediis itum est, neque
ullus unquam hujus mali timor nos hic
agitavit. Neque hypochondriacorum in-
star malum sibi imaginatus est, quam-
cum gravitate vultus in se dictam accu-
sationem cum indignatione optimus ami-
cus noster ipse ex ore alterius medici
audivit ac aegre sustinuit. Sed nimium
ex diro suo morbo perpeffus est, ac mul-
ta omnino ante curationem tulit; ad nos
spe curae fretus pervenit, in perfectissi-
mam vero dein sanitatem restitutus salvus-
que Regi suo, societati humanae, amicis,

ac orbi litterarum, dignissimus terrae nostrae civis redditus est.

§. 60.

Possset forte in curatione dubium moveri, quare frigida balnea in hoc casu neglecta post sanationem vulneris perfectam fuerint? Ast si dicere verum ex copiosa praxi licet, non semper expectatum balneis frigidis, nimium forsan receptis, & inconsulte saepius applicatis, effectum respondisse expertus sum. Sensilia corpora, eaque & obstructionibus viscerum vasorumque abdominis laborantia, nec non illa infantum, balnea haec frigida minus bene neque cum fructu ferunt. Ex concussione solidorum, nervorum nimia irritatione, minimorum vero vasculorum externorum subita compressione, symptomata, saepius sanitati valde dam-

damnosa, oriuntur. Repulso versus interiora humorum gurgite, vasa distenduntur, viscera obruta sanguine atque humoribus obstruuntur, nervorum crispationes in convulsivos motus terminantur, inflammatorii interni morbi generantur, ac arthritici mali ex refrigerio subito orta labes totum corpus debilitat, nervos denique, repulsum in sanguinem transpirabile acre fluidum irritat, massam sanguinis corrumpit ac putridorum saepe morborum fomes fit. Hinc toties ex frigidorum balneorum inconsulto usu morbos ejusmodi ortos, curationem vix admittentes observavi; alios vero aegros usu balneorum mineralium calidorum Aquisgranensium, Carolinensium, aliorumque remediorum per plures annos continuato, difficillime ad sanitatem reductos. Plurimos e contrario nervorum debilitate laborantes, paralyticos, infarctum

Etum & laxitatem viscerum abdominalium patientes, infantes rachiticos, feminas prolapsu uteri aut intestini recti infestatas, haemorrhoidarios & colicis haemorrhoidalibus cum testiculi inflatione ac dolorifica expansione inde orta excruciatos, convulsivis immo epilepticis motibus ex sensibilitate nervorum & irritabilitate eorundem nimia cum obstructionibus in minimis affectos, balneorum tepidorum saponaceo - martialium usu curavi, cum frigidis balneis antea incassum mala haec adgressa fuerint. Hinc ergo in sensilissimo hoc aegro nostro, cui ex aquae frigidae applicatione ad testiculum mox dolores supra dicti exoriebantur acerbissimi, balneorum tepidorum saponaceo-martialium usum longe magis efficaciorum duxi, ad resolvenda obstructa in abdomine laxasque partes roborandas quam

quam eorundem frigide applicatorum. Neque effectus spem fefellit. Ex quocunque enim balneo agilior, ac perfectiori fanitate praeditus exiit, idque adeo evidenter, ut ante balnei usum lassus, genuum ac totius corporis viribus fractus, intra balneum post aliquot minuta horae insigne solamen ac virium restorationem, ipsiusque cerebri ac nervorum functiones longe fortiores & ad labores, animi facultates longe expeditiores senserit; saepius balneum intrans de capitis ad scribendum atque cogitandum debilitate ac indispositione querens, quam balnei usus confestim dissipaverat. Certo itaque, corporis totius, nervorum atque cerebri ipsius roboris ad actiones ac functiones corporis animique aucti indicio.

Usum vero balneorum ipsum, resolventibus, evacuantibus ac diluentibus remediis demum postposui, ut circulatione intra abdomen liberiori reddita, applicatio balnei tanto securior, ac ad obtinendum in vasis roborandis minimis & circulationis humorum per vascula externa perfecta restitutione, tanto efficacior esse possit. Saepius enim observavi, balneorum usum, ante circulum humorum in internis liberiolem, aut constrictione aut relaxatione vasorum contrarium effectum edidisse, unde tumor abdominis, immo ipsa ascites originem suam duxit.

Remediorum externe applicatorum usum quod attinet, supra jam satis superque evictum fuit, quam caute in irritantium causticorum remediorum applicatione

tione agendum fit, ne damnum toti corporis internae ex nervis dependenti bonae dispositioni inferatur; attamen laude omnino effectus in consolidando vulnere extracti saturni Goulardiani considerari meretur. Neque enim resorptionis ejus per minima vascula vulneris in sanguinis massam, metus usu ejus externo nos prohibere debet, cum interne quidem in ventriculum cum fluidis ingurgitatus venenatus ejus in corpus effectus esse temporis diuturnitate soleat, ast nulla inde in nervorum irritatione mutatio, ab externa illius applicatione persentiat. Constringit absque ullo doloris sensu vasorum extrema oscula, sibi ipsi viam in sanguinem hac ratione praecludens, atque hinc irritationis nervorum effectum, qui resorptionem sequi posset, illud ipsum impe-

diens. Quare ad vulnera consolidanda illud commendare jure omnino licet, cum absque dolore, ad cicatricem cuticula firmandam, plurimum conferat, reliquisque remediis adstringentibus, irritatione dolorem cientibus, ac erosione vasorum minimorum faucium vulnus red-
dentibus, longe anteponendum sit.

§. 63.

Quod per litteras amicissimas, unicuique, post abitum tam dilecti amici, nimis durae mihi absentiae solatium, expertus sum, laetus addo: Iter Hannoveram, quae urbs triginta quatuor miliarium germanicorum intervallo Berolino distat, tempore autumnali frigido, quatuor diebus, absque ullo, ne levissimi quidem incommodi sensu, per vias maxime salebrosas in rheda vectus, perfecit.

Hi-

Hilaris, obefior longe ac ante operationem, vultu, juvenile robur indicante, animo fereno, familiae, amicis ac patronis fautoribusque suis redditus, omnium admirationem in se traxit. Obstupuerunt & prae gaudio exsiluerunt amici, inexpectatam, & incredibilem mutationem corporis animique adeo felicissimam intuentes, Deoque mecum de conservatione ac restitutione perfecta dignissimi viri gratias egerunt. Ipse vero, absque ullo incommodi sensu, ad negotia sua laboresque generi humano tam salutare, contentus revertit, eisque adhuc cum optima sanitate, mei memor, fungitur. Immo, quod lubens testatur in litteris suis amicus, animi ac temperamenti per triennium sub morbi aerumnis quasi sepulti reviviscentiam mirificam post curationem ac restitutam sibi sanitatem, prae-

praestantissimus ac ingeniosissimus vir
in se sentit. Ingenii vires illi nunc sunt
longe acutiores, imaginatio ac perceptio-
nes vividiores, affectus vero hinc vehe-
mentiores, animum ejus, viribus imagina-
tionis auctis, iniquitatum magis magisque
impatiemem reddentes; ut itaque cum
corporis viribus illae animi una redierint.

619
1777

1016
1779
—
37